

Soğuk Savaş Dönemi (1990 Öncesi) ABD Ulusal Güvenlik Strateji Belgelerinde Ekonomi Güvenliği

Economic Security in US National Security Strategy Documents During the Cold War (Before 1990)

Fatih YEL

Doktora Öğrencisi, Milli Savunma Üniversitesi, Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü
ORCID: 0000-0002-8314-6966, email: phd.fatihyel@gmail.com

Öz

ABD'nin ulusal güvenlik stratejileri, İkinci Dünya Savaşı sonrası ekonomik ve askeri unsurların birleştiği kapsamlı bir çerçeveye ulaşmıştır. 1940'lardan itibaren ihracat kontrolleri genişletilmiş, Soğuk Savaş döneminde SSCB'yi sınırlamak için ticaret politikaları ve yaptırımlar stratejik bir araç olarak kullanılmıştır. Carter ve Reagan yönetimleri, askeri harcamaları artırarak NATO'yu güçlendirmiş, ekonomik rekabeti ulusal güvenliğin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirmiştir. 1980'lerin sonunda terörizm ve devlet destekli tehditler de strateji belgelerine eklenmiştir. ABD, serbest ticaret ve yatırımlarla küresel istikrarı sağlamayı hedeflemiş, müttefikleriyle ekonomik ilişkilerini güçlendirmiştir. Tedarik zinciri kırılganlıkları, borç yükü ve korumacı politikalar güvenlik tehditleri olarak ele alınmıştır. ABD, ekonomik istikrarı ve teknolojik ilerlemeyi merkeze alarak uluslararası ticaret politikalarında serbest piyasa yaklaşımını benimsemiş, gerektiğinde yaptırımları da bir güç unsuru olarak kullanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Güvenlik, ABD Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi, Ekonomi Güvenliği, Ekonomik Yaptırımlar

Abstract

The US national security strategies have reached a comprehensive framework where economic and military elements are combined after World War II. Export controls were expanded from the 1940s onwards, and trade policies and sanctions were used as strategic tools to limit the Soviet Union during the Cold War. The Carter and Reagan administrations strengthened NATO by increasing military spending, and considered economic competition an integral part of national security. Terrorism and state-sponsored threats were also added to the strategy documents in the late 1980s. The US aimed to ensure global stability through free trade and investments, and strengthened its economic relations with its allies. Supply chain vulnerabilities, debt burdens and protectionist policies were considered as security threats. The US adopted a free market approach in international trade policies, focusing on economic stability and technological progress, and used sanctions as a power element when necessary.

Keywords: International Security, US National Security Strategy Document, Economic Security, Economic Sanctions.

Makale Türü / Article Type Araştırma Makalesi/Research Article	Başvuru Tarihi / Submitted 22.03.2025	Kabul Tarihi / Accepted 26.05.2025
Bu makaleye atıf için / To cite this article Yel, F. (2025). Soğuk Savaş Dönemi (1990 Öncesi) ABD Ulusal Güvenlik Strateji Belgelerinde Ekonomi Güvenliği. <i>Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi</i> , 9(1), 22-52.		

Giriş

Ekonomi güvenliği, ulusal güvenlik stratejilerinin ayrılmaz bir parçası olarak şekillenmiş, özellikle Soğuk Savaş döneminde ABD ve SSCB arasındaki küresel mücadelenin temel dinamiklerinden biri olmuştur. Ekonomi güvenliği, devlet düzeyinde genellikle ulusal güvenliğin bir parçası olarak değerlendirilmekte ve ekonomik güç, ulusal güç kapasitesinin temel bileşeni kabul edilmekteyken; küresel düzeyde ise serbest piyasa işleyişinin engellenmesi ile devletlerin iç istikrarsızlıklarının bölgesel ve küresel ekonomik düzene olumsuz yansımaları, sistemin bütününe tehdit eden başlıca unsurlar olarak öne çıkmaktadır. (Karabulut & Oğuz, 2022) Nitekim ekonomi güvenliği sadece ulusal çıkarların korunması ile ilgili değil, aynı zamanda uluslararası iş birliği ve karşılıklı bağımlılık çerçevesinde de ele alınmaktadır. (Cable, 1995) ABD'nin ulusal güvenlik strateji belgeleri incelendiğinde, ekonomik gücün askeri ve diplomatik unsurlarla birlikte kullanıldığı, ekonomik araçların hem ulusal hem de uluslararası güvenliği sağlamak için stratejik bir kaldıraç olarak değerlendirildiği görülmektedir. George Kennan'ın "Uzun Telgraf"ında ifade ettiği üzere SSCB'nin ekonomi güvenliği, Batılı devletlerin iç çelişkilerinden faydalanma stratejisi üzerine kurulurken ABD'nin karşı hamlesi ekonominin dayanıklılığının artırılması ve serbest piyasa ekonomisinin güçlendirilmesi üzerine inşa edilmiştir. SSCB, Batılı ekonomilerde istikrarsızlık yaratmayı ve kendi ekonomik bağımsızlığını koruyarak küresel sistemden ayrı bir yapı oluşturmayı hedeflerken ABD, ekonomik iş birliği mekanizmaları ile SSCB etkisini kırmaya çalışmıştır.

ABD'nin ekonomi güvenliği stratejisi, özellikle 1950 yılı "*Ulusal Güvenlik Konseyi¹ Belgesi 68 (National Security Council-NSC-68)*" ile belirginleşmiş, küresel ekonomik sistemin istikrarını sağlamaya yönelik politikalar öne çıkmıştır. NSC-68'de ABD'nin SSCB'nin ekonomik modelinin başarısızlığını göstermek amacıyla serbest piyasa ekonomisini bir güç unsuru olarak konumlandığı ve küresel ekonomik düzenin kontrolünü elinde tutmaya yönelik politikalar geliştirdiği anlaşılmıştır. Bu strateji, sadece ekonomik büyümeyi hedeflemekle kalmamış, aynı zamanda SSCB'nin genişleme politikasına karşı koymak için ekonomik ve ticari araçların askeri güç ile birlikte kullanımını öngörmüştür. Ekonominin kapasitesi askeri gücün temel dayanağı olarak görülmüş ve bu yaklaşım ABD'nin uzun vadeli güvenlik politikalarının temelini oluşturmuştur.

NSC-162(1953) ile birlikte ABD'nin ekonomi güvenliği stratejisi daha kapsamlı hale gelmiş, uluslararası ekonomik sistemde ABD'nin liderliğini sürdürmesi ulusal güvenliğin ayrılmaz bir parçası olarak konumlandırılmıştır. Bu süreçte, SSCB'nin küresel ekonomi üzerindeki etkisini sınırlandırmak amacıyla çeşitli ekonomik ve ticari kısıtlamalar getirilmiş, Batı Avrupa ve Japonya merkezli bir ekonomik blok oluşturularak SSCB'nin küresel ekonomik sistemdeki hareket alanı daraltılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda, enerji arz güvenliği ve stratejik hammaddelere erişim ABD'nin ekonomi güvenliği politikalarının önemli bir bileşeni haline gelmiş, özellikle Orta Doğu ve Güneydoğu Asya'da ekonomi politikaları ile askeri strateji iç içe geçirilmiştir. Roosevelt'in kurduğu "Ekonomi Güvenliği Komitesi" döneminden sonra Reagan dönemiyle birlikte ekonomi

¹ Milli Güvenlik Kurulu şeklinde de tercüme edilebilir.

güvenliği kavramı, doğrudan ulusal güvenlik politikalarının merkezine yerleşmiş, ABD'nin küresel ekonomik sistemdeki liderliğini pekiştirme stratejisi belirginleşmiştir. 1980'lerin ulusal güvenlik belgelerinde, SSCB ekonomisinin zayıflatılması ve küresel ekonomik sistemin ABD öncülüğünde şekillendirilmesi hedefleri ön plana çıkmış, ekonomik yaptırımlar, ticaret kısıtlamaları ve teknoloji transferlerinin sınırlandırılması gibi araçlar, ABD'nin güvenlik politikalarının temel unsurları olarak değerlendirilmiştir. 1982 yılı *Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi (National Security Decision Directive - NSDD)* 32 ve 238(1986) ile ABD, SSCB'nin ekonomik ve askeri kapasitesini sınırlandırmaya yönelik daha agresif bir strateji benimsemiş, ekonomik baskılar ve küresel ekonomik iş birliği mekanizmaları yoluyla SSCB'nin hareket alanını kısıtlamaya çalışmıştır. Ekonomi güvenliği perspektifinden bakıldığında üç temel bileşen ortaya çıkmaktadır: ekonomik bağımsızlık, sürdürülebilirlik ve gelişim. (Ianioglo & Polajeva, 2016)

ABD'nin ulusal güvenlik stratejileri ekonomik güç unsurunun askeri ve diplomatik güçle bütünleşik olarak kullanıldığı bir yapı ortaya koymaktadır. Küresel *ekonomik* düzenin istikrarının sağlanması, ABD müttefiklerinin *ekonomik* dayanıklılığının artırılması ve SSCB'nin *ekonomik* hareket alanının daraltılması, ABD'nin soğuk savaş döneminde *ulusal güvenlik stratejilerinin* temel taşlarını oluşturmuştur. Soğuk Savaş sürecinde ekonomik araçların ulusal güvenlik politikalarıyla entegrasyonu, ABD'nin küresel stratejisini şekillendiren belirleyici unsurlardan biri olurken ekonomi güvenliği, uluslararası sistemde güç mücadelesinin vazgeçilmez bir bileşeni haline gelmiştir.

Ulusal Güvenlik Strateji Belgeleri

Tarihsel olarak bakıldığında, politikacıların güvenlik kaygılı hareketleri daha ziyade ekonominin alanı olarak düşünülen “refah” üretim süreçleri ile doğrudan ilişkili olmuştur. Aydınlanma ile 18. yüzyıldan itibaren kalkınma/ilerleme söylemleri devletlerin/toplumların güç ve yaşam savaşlarında uluslararası düzeni belirleme çabaları çerçevesinde ortaya çıkmıştır. Ulusal/toplumsal refah artışı amaçlı ekonomik düşünce ve siyasetler devlet/toplum güvenliği ile ilişkili olarak ifade edilmiştir. 19. yüzyılda sanayileşme süreçleri, bu ilişkiyi ağır sanayi ve bu uğurda artan devlet müdahaleciliği ile vurgulamıştır. Hammadde ve pazar arayışları kolonileşme süreçlerini hızlandırmış ve egemenlik farklı ulusları kontrol etme ilkesiyle temellendirilmiştir. 1914-45 arasındaki dünya savaşları sonrası kurulan düzende ise gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkelerdeki yoksulluk bir “güvenlik tehdidi” olarak düşünülmüştür. 1980'lerden itibaren ise, neo-liberal küreselleşme ve bu çerçevede piyasanın egemenliği belirleyici olmuş, bununla ilişkili yeni güvenlik tehditlerinden bahsedilmiştir. Küresel piyasa ekonomisine uyum göster(e)meyen veya karışıklık sergileyen devlet yönetimleri veya tam tersine, devlet kapasitesi küreselleşmenin de etkisiyle asgariye inen ‘başarısız devletler’ yeni güvenlik tehditleri olarak görülmüşlerdir. Bu haliyle küreselleşme, ekonomi güvenliği kavramının ortaya çıkmasında başrolde yer almaktadır. (Rüma, 2019)

Harry S. Truman döneminde (NSC-68) ve Dwight D. Eisenhower döneminde (NSC-162) adında hazırlanan belgeler o dönem ekonomi güvenliğine ilişkin bir dizi strateji içermiştir. Ancak John Fitzgerald Kennedy, Lyndon Baines Johnson, Richard Milhous Nixon ve Gerald Ford dönemlerinde yani 20 Ocak 1961-20 Ocak 1977 tarihleri arasında kapsayan dönemde yapılan araştırmada makalemize konu olan türde kapsamlı bir ulusal güvenlik strateji belgesi tespit edilememiştir. Bu haliyle günümüze kadar uzanan

kesintisiz ulusal güvenlik strateji belgeleri dizisi 1977 yılında başlamaktadır. Jimmy Carter döneminde ABD'nin 24 Ağustos 1977 tarihli ABD stratejisi Başkanlık Direktifi Ulusal Güvenlik Konseyi (*Presidential Directive/National Security Council -PD/NSC-18*) ve sonraki üç ulusal “güvenlik strateji belgesi” 15 Ocak 1981 tarihli (*PD/NSC-62*) sayılı Başkanlık Direktifi ile yayımlanmıştır. Ronald Reagan döneminde ise Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32 (*National Security Decision Directive - NSDD 32*) ve Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 238 (*National Security Decision Directive - NSDD 238*) ancak iki ulusal güvenlik strateji belgesi de dahil olmak üzere tamamı “çok gizli” şekilde hazırlanmaları dolayısıyla yayımlanmamıştır.

1986 yılında çıkarılan *Goldwater-Nichols Savunma Bakanlığı Yeniden Yapılandırma Yasası'nın* 603. Bölümü uyarınca hazırlanan belgeler bu sürece sonradan dahil olmuştur. Bu haliyle ABD'nin güvenlik stratejilerine ilişkin usul ve esaslar yasa eliyle ilk defa düzenli bir hale getirilmiştir. Bu yasa sonrasında 1987 yılından bugüne yani 38 yıl içinde 19 adet gizli olmayan ulusal güvenlik strateji belgesi yayımlanmıştır. Bunlar arasında, Reagan tarafından 1987 ve 1988'de yayımlanan belgeler, George H.W. Bush tarafından 1990, 1991 ve 1993 yıllarında yayımlanan belgeler, Bill Clinton tarafından 1994-2000 yılları arasında yayımlanan (yedi adet) belgeler, George W. Bush tarafından 2002 ve 2006 yıllarında yayımlanan belgeler, Barack Obama tarafından 2010 ve 2015 yıllarında yayımlanan belgeler, Donald Trump tarafından 2017 yılında yayımlanan belge ve Biden döneminde yayımlanan belgeler ki ilk defa böyle bir uygulama yapılarak Mart 2021'de Geçici Ulusal Güvenlik Stratejik Rehberi, Ekim 2022'de ise Ulusal Güvenlik Stratejisi yayımlanmıştır.

Çalışmamız Ulusal Güvenlik Strateji Belgeleri açısından soğuk savaş dönemine odaklanmıştır. 1990 yılı öncesindeki belgelere dayanan makalemizin araştırma bölümü için detaylıca ana kaynaklarından faydalanılmıştır. Yöntem olarak resmi dokümanlar incelenmiştir. Bu kaynaklardan erişilen bilgiler metin analizi metodu şeklinde özgün bir biçimde hazırlanmaya çalışılmıştır. Döneme ilişkin değerlendirme içeren ve çalışmamızla ilgili olduğu tespit edilebilen literatüre de atıfta bulunulmuştur.

Uzun Telgraf (Long Telegram)

George Kennan'ın hazırladığı 22 Şubat 1946 tarihli “Uzun Telgraf”, SSCB'nin dış politikası ve ideolojisine dair kapsamlı bir analiz sunmuştur. Belge SSCB'nin ekonomi güvenliğini, kapitalist dünyanın iç çelişkilerine ve bu çelişkilerin SSCB çıkarları doğrultusunda nasıl kullanılabileceğine dair hususlar içermiştir. Kapitalist sistemin içsel ekonomik krizler ve güç mücadeleleri nedeniyle sürekli çatışmalar üreteceği düşüncesi, SSCB için önemli bir stratejik avantaj olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda SSCB'nin Batılı ekonomilerin istikrarsızlıklarını teşvik ettiği, ekonomik bağımsızlıklarını koruyan unsurları zayıflatmaya çalıştığı ve SSCB'nin küresel ekonomik sistemden bağımsız bir ekonomik yapı oluşturmayı hedeflediği ifade edilmiştir. (Kennan, 1946)

SSCB'nin ekonomi politikası, “otarşik” bir model üzerine inşa edilmiştir. Dış ticareti yalnızca kendi güvenliğini artıracak şekilde kullanmış ve Batı ile ekonomik entegrasyona karşı temkinli yaklaşmıştır. II. Dünya Savaşı sonrası dönemde, genişleyen etki alanlarını ekonomik olarak kontrol altında tutarak, Batılı devletlerin bu bölgelere ekonomik nüfuzunu engellemek istemiştir. Özellikle, işgal altındaki Almanya'da ve Doğu Avrupa'da gözetilen ekonomi politikaları, Batılı ekonomik sistemden izole olmuş,

merkezi planlamaya dayalı bir ekonomik modelin oluşturulmasına odaklanmıştır. Bu durum, ABD ve müttefikleri için bir tehdit olarak değerlendirilmiş, çünkü SSCB'nin kontrol ettiği bölgelerde Batı sermayesinin ve ticaretinin etkisi sınırlandırılmıştır. Kennan, SSCB'nin ekonomi güvenliği politikalarının Batılı ekonomiler üzerinde yıkıcı etkiler yaratmayı hedeflediğini vurgulamıştır. Özellikle, kapitalist ekonomilerde iç karışıklıklar yaratmayı, işçi hareketlerini kışkırtarak üretim süreçlerini aksatmayı ve ekonomik sistemlere güveni sarsmayı amaçladığı tespitiyle işçi sendikaları, sol eğilimli siyasi gruplar ve ekonomik eşitsizliklerden rahatsız kesimlerin propagandanın hedefi olduğu tespitine yer vermiştir. Bu sayede, Batılı ülkelerde ekonomik bölünmelerin derinleştirilmesi sağlanarak, ekonomi güvenliğini tehdit eden iç dinamikleri harekete geçirmeyi hedeflediği ifade edilmiştir. (Kennan, 1946)

SSCB'nin uluslararası ekonomi politikası, Batılı devletlerin küresel ekonomik düzen üzerindeki kontrolünü zayıflatmak üzerine kurulmuştur. Bu doğrultuda, Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası ekonomik kuruluşlar içerisinde, Batı'nın ekonomik etkisini sınırlandırmak için stratejik hamleler yapmıştır. Aynı zamanda, Batılı ekonomilerle tam entegrasyona girmeyerek, SSCB bloğuna dahil ülkelerle kapalı bir ekonomik sistem oluşturmayı tercih etmiştir. Batılı devletlerin ekonomik gücünü zayıflatmak amacıyla sömürge karşıtı hareketler desteklenmiş, Batı'nın ekonomik hâkimiyetinde olan bölgelerde bağımsızlık talepleri teşvik edilerek, Batı sermayesi ve ticaretinin bu bölgelerden çekilmesi hedeflenmiştir. *ABD açısından bakıldığında, SSCB'nin ekonomi güvenliği politikalarına karşı koymanın temel yolu, Batı ekonomisinin iç dayanıklılığını artırmak olarak belirlenmiştir. Kennan, ekonomide istikrarın korunmasının SSCB'nin propagandasını ve müdahalelerini etkisiz hale getirmek için kritik olduğunu vurgulamıştır.* Batı dünyasının ekonomik birliğinin sağlanması, uluslararası ticaretin güçlendirilmesi ve ekonomik kalkınmanın desteklenmesi, SSCB'nin ekonomi güvenliği stratejisini etkisiz hale getirecek unsurlar olarak görülmüştür. Özellikle, Batı toplumlarında ekonomik refahın artırılması ve işçi sınıfının memnuniyetinin sağlanması, SSCB'nin ekonomik bölünme yaratma çabalarını engelleyebilecek temel faktörler arasında değerlendirilmiştir. Kennan, ABD'nin SSCB karşısında ekonomik olarak güçlü ve birleşik bir yapı oluşturması gerektiğini, aksi halde SSCB'nin ekonomik kargaşayı kullanarak Batı'daki ekonomi güvenliğini tehdit edebileceğini belirtmiştir. Dünya çapında ekonomi alanında iş birliğinin artırılması ve Batı'nın “ekonomi” modelinin cazip hale getirilmesinin SSCB'nin “ekonomik” nüfuz alanını daraltacağı ve küresel ekonomi güvenliği stratejisinin başarısızlığa uğrayacağı ifade edilmiştir. (Kennan, 1946) Ancak günümüzde Çin bu ifadeyi çelişkili hale getirmiştir.

1947 yılında “*Kennan ve Çevreleme (Sınırlama)(Kennan and Containment, 1947)*”, ile SSCB yalnızca askeri değil, ekonomi güvenliği boyutlarıyla da değerlendirilmiş; SSCB yayılcılığına karşı geliştirilen stratejilerde ekonomik baskı, siyasi izolasyon ve kapitalist sistemin cazibesinin artırılması gibi unsurlar, ABD'nin ekonomi güvenliği yaklaşımının temel bileşenleri olarak öne çıkarılmıştır. Bu doğrultuda Gaddis, Batı ekonomilerinin istikrarının ve ekonomik refahın korunmasının, SSCB etkisini sınırlamada hayati bir güvenlik aracı olarak kurgulandığını vurgulamış; böylece ekonomi güvenliği, ulusal stratejinin ayrılmaz bir unsuru olarak tarihsel ve teorik bir zeminde ele alınmıştır. (Gaddis, 2005) Kapitalist dünyanın ekonomik istikrarının SSCB ideolojik ve siyasi etkisine karşı bir kalkan olarak kullanılabileceği düşüncesi merkezî bir tema olarak

yer bulmuştur. Kennan'ın önerdiği şekilde, Batı ekonomilerinde istikrarı ve refahı artıracak politikaların benimsenmesi, içeride sosyal parçalanmaları önleyerek SSCB propagandasına karşı direnç oluşturmakla kalmamış, aynı zamanda Batı modelini küresel anlamda daha cazip kılarak stratejik bir üstünlük sağlamıştır. (Miscamble, 1992) Özellikle SSCB'ye karşı uzun vadeli stratejik mücadelede ekonomi gücünün muhafazası ve yönlendirilmesi gerektiği ekonomideki istikrarın ABD için yalnızca iç refah aracı değil aynı zamanda küresel güç mücadelesinde kullanılacak bir araç olarak değerlendirildiğini vurgulanmıştır. Ayrıca, ABD'nin dış yardımlar, ticaret politikaları ve ekonomik iş birliği çabaları gibi unsurların, SSCB yayılmasını durdurmak için öncelikli araçlar olarak yer aldığı aktarılmıştır. (Mayers, 1990)

Ulusal Güvenlik Konseyi Belgesi 68(National Security Council-NSC-68)

Ulusal Güvenlik Konseyi Belgesi 68 (*National Security Council-NSC-68*), ABD Dışişleri Bakanlığı Politika Planlama Ofisi'nden Paul Nitze tarafından hazırlanmış ve 14 Nisan 1950'de Başkan Harry Truman'a sunulmuştur. O dönem “Çok Gizli” ibareli bir rapor olarak hazırlanan evrakta II. Dünya Savaşı sonrası artan SSCB yayılmacılığına karşı ABD'nin komünizmin yayılmasını sınırlamak amacıyla kapsamlı bir siyasi, ekonomik ve askeri seferberliğe girişmesi gerektiği ifade edilmiştir. (Nitze, 1950). Belgede ABD'nin ekonomi güvenliği stratejisi, SSCB'nin küresel ekonomi sistemi üzerindeki etkisini sınırlamak ve kendi ekonomisinin gücünü sürdürülebilir bir şekilde artırmak üzerine kurulmuştur. ABD, küresel ekonomi düzeninin istikrarını sağlamak için uluslararası ticaret, sanayi ve finansal sistemler üzerinde etkin bir kontrol mekanizması oluşturmayı hedeflemiştir. SSCB'nin ekonomik modelinin başarısız olduğunu göstermek, yalnızca askeri güçle değil, kapitalist ekonomi sisteminin üstünlüğünü kanıtlayarak da gerçekleştirmeye çalışmıştır. ABD'nin temel amacı, ekonomi sistemini koruyarak ve güçlendirerek, SSCB'nin hegemonya kurma girişimlerini ekonomi açısından başarısızlığa uğratmak olmuştur. Küresel ekonomideki işleyişin serbest piyasa ilkelerine dayalı olarak şekillendirilmesi ve ABD'nin ekonomik üstünlüğünü sürdürmesi, ulusal güvenliğin temel unsurlarından biri olarak görülmüştür. Bu bağlamda, ABD'nin ekonomi gücü yalnızca kendi iç istikrarını sağlamak için değil, aynı zamanda SSCB'nin genişleme stratejisini zayıflatmak ve dünya ekonomisini kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmek için de kritik bir araç olarak görülmüştür. Bu strateji, barış ve savaş zamanında eşit derecede geçerliliğini korumuştur. SSCB'nin ekonomisinin gücünü zayıflatacak ve kendi sisteminin çöküşünü hızlandıracak politikaların uygulanması, ABD'nin uzun vadeli ekonomi güvenliği yaklaşımının temel taşı olmuştur (Truman, 1950). ABD'nin, NSC-68 raporu doğrultusunda Soğuk Savaş döneminde benimsediği strateji, nükleer silahlanma ve müttefik ülkelerle yapılan ekonomik-yardım temelli askeri iş birlikleri yoluyla hem kendi ulusal güvenliğini pekiştirmeyi hem de ekonomik kaynakları stratejik birer güvenlik aracı olarak kullanarak SSCB yayılmacılığına karşı küresel düzeyde denge kurmayı hedeflemiş, bu bağlamda çevre ülkeler ekonomi güvenliği mimarisinin bölgesel müttefiklerine dönüştürülmesine yönelik strateji benimsenmiştir. (Güdül, 2021)

ABD'nin ulusal güvenliğinin korunması için ekonomi, askeri ve siyasi alanlarda kapsamlı bir yaklaşım geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Özellikle, SSCB'nin dünya üzerindeki etkisini artırma çabaları ve küresel hegemonya hedefleri karşısında, ABD'nin kendi gücünü artırması gerektiği ifade edilmiştir. SSCB'nin dünya hakimiyeti için

ideolojik ve askeri yöntemleri bir arada kullandığı belirtilerek bu tehdide karşı ABD'nin askeri kapasitesini artırması ve uluslararası ittifaklarını güçlendirmesi gerektiği savunulmuştur. ABD'nin temel amacı, Anayasa'da belirtilen özgürlükçü ve demokratik değerlere dayalı bir toplumun korunması ve geliştirilmesi şeklinde gösterilmiştir. SSCB'nin tasarımının, bireysel özgürlüğe ve demokratik değerlere karşı olduğu ve otoriter bir rejimi küresel ölçekte yayma hedefinde olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda, ABD'nin askeri ve ekonomi kaynaklarını kullanarak bu tehdide karşı koyması gerektiği belirtilmiştir. (Truman, 1950) ABD'nin ekonomik kaynaklarının stratejik planlama dahilinde etkin bir biçimde seferber edilmesi, yalnızca SSCB yayılmacılığına karşı değil, aynı zamanda küresel düzeyde kapitalist sistemin istikrarını garanti altına alma yönünde yapılandırıldığı ifade edilmiştir. (May, 1993) Marshall Planı'nın yalnızca bir kalkınma projesi değil, aynı zamanda ABD'nin NSC-68'de ifadesini bulan SSCB yayılmasını önleme stratejisinin ekonomik boyutunu temsil ettiği vurgulanmıştır. (Hogan, 1987)

Ekonomi güvenliği açısından, belgede ABD'nin ekonomi gücünün SSCB'ye kıyasla üstün olduğunu ancak bu avantajın etkin şekilde kullanması gerektiği ifade edilmiştir. ABD'nin sanayi üretimi, doğal kaynakları ve teknolojik üstünlüğü sayesinde SSCB tehdidine karşı koyabilecek kapasitede olduğu, ancak bu kaynakların stratejik bir şekilde yönetilmesi gerektiği belirtilmiştir. ABD ekonomisinin “*barış zamanı*” için teşkil edildiği, ancak SSCB ekonomisinin “*savaş ekonomisi*” olarak yapılandırıldığı ve buna karşı ABD'nin ekonomi kapasitesini “*askeri güç inşa etmek*” için daha etkin kullanması gerektiği vurgulanmıştır. Belgede, ABD'nin askeri yeteneklerinin artırılması ve SSCB'ye karşı caydırıcılığın sağlanması için savunma harcamalarının artırılması önerilmiştir. SSCB'nin nükleer kapasitesinin hızla büyümesi ve stratejik askeri hareketliliği göz önünde bulundurularak, ABD'nin de nükleer ve konvansiyonel silahlanmaya yatırım yapması gerektiği belirtilmiştir. Aynı zamanda, ABD'nin Batı Avrupa ülkeleriyle ekonomi ve askeri alanlarında iş birliğini geliştirmesi gerektiği ifade edilerek, NATO ittifakının güçlendirilmesinin kritik önemde olduğu vurgulanmıştır. SSCB'nin uluslararası sahnede propaganda ve ideolojik savaş yöntemleriyle etkisini artırdığına dikkat çekilmiştir. Bu nedenle, ABD'nin sadece askeri güçle değil, aynı zamanda ekonomi ve kültür araçlarıyla da SSCB ile mücadele etmesi gerektiği ifade edilmiştir. Demokratik değerlerin güçlendirilmesi, özgür dünya ülkeleri arasında ekonomi alanında dayanışmanın sağlanması ve halkların SSCB baskısına karşı direnç göstermesi için ekonomi alanında kalkınma programlarının desteklenmesi önerilmiştir (Truman, 1950).

Ulusal Güvenlik Konseyi Belgesi 162(National Security Council-NSC-162)

Ulusal Güvenlik Konseyi Belgesi 162(National Security Council-NSC-162), 30 Ekim 1953 tarihinde kabul edilerek Başkan Eisenhower tarafından Soğuk Savaş stratejisini belirlemiş ve ABD'nin güvenliğinin, düşmanca niyetlerin erken tespiti, yabancı ülkelerin askeri, siyasi, ekonomi alanlarında yıkıcı eylem kapasitesinin değerlendirilmesi ile ABD ulusal güvenliğini etkileyebilecek yabancı gelişmelerin öngörülmesini sağlayacak bir istihbarat sisteminin geliştirilmesini ve sürdürülmesini gerektirdiğini vurgulamıştır. Belge, SSCB'nin özgür dünya üzerindeki kontrolünü ve etkisini azaltmak amacıyla hükümetin, SSCB prestijini ve ideolojisini zayıflatacak açık ve gizli önlemler almasını önermiştir. Özellikle komünist partilerin ve SSCB yanlısı unsurların gücünün azaltılması, SSCB kontrolüne doğrudan veya dolaylı olarak bağlı unsurların serbest dünyada hâkimiyet kurmasının engellenmesi ve buralardaki iktidarların güvenliğinin sağlanması

için her türlü diplomatik, siyasi, ekonomik ve örtülü tedbirin uygulanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu vasıtalarla Komünist (SSCB) kontrolü altındaki bölgeleri özgürleştirmeye yönelik seçici ve aktif adımlar atılmasını öngörmüştür. (Document 163, 1953) Ekonomik sürdürülebilirlik ve mali disiplin ön planda tutulmuş, ABD'nin ekonomik kapasitesini aşmadan küresel liderliğini sürdürme çabalarının, savunma politikalarında maliyet-fayda analizine dayalı bir güvenlik mimarisi doğurduğu ifade edilmiştir. (Brands, 1997)

II. Dünya Savaşı ve Kore Savaşı sonrası oluşan yüksek bütçe açıkları ve enflasyonist baskılar, Fransız Hind-i Çini bölgesindeki krizin derinleşmesi ve SSCB'nin güçlü bir nükleer kapasiteyle Avrupa'da baskın bir kara gücü olarak yükselmeye devam ettiği bu dönemde ABD ekonomisini tehdit eden unsurlara karşı stratejiler bu dönemde öne çıkmıştır. (Condray, 1999) Yeni Bakış (*New look*) stratejisi de özünde “daha az maliyetle daha büyük etki (*bigger bang for a buck*)” anlayışının aksine savunma harcamalarını dengeleyerek ekonominin sürdürülebilirliğini sağlamayı hedeflemiştir. Küresel ittifakların kolektif güvenlik açısından sadece askeri değil, aynı zamanda politik ve ekonomik iş birlikleriyle SSCB etkisine karşı bir denge unsuru oluşturduğu ifade edilmiştir. (Dockrill, 1996) Öte taraftan bu stratejinin, savunma harcamalarını azaltma hedefiyle şekillenen bir mali denge arayışının sonucu olduğu vurgulanmıştır. ABD'nin küresel düzeydeki askeri sorumluluklarını mali açıdan sürdürülebilir hale getirme çabası, ekonomi güvenliğinin stratejinin merkezine yerleştirilmiş bir boyut olduğunu ortaya koymaktadır. (Bowie & Immerman, 1998)

Nükleer silah kapasitesinin artırılması ve stratejik hava gücüne öncelik verilmesi, konvansiyonel kara kuvvetlerinin küçültülmesiyle birlikte ele alınmış; böylece “daha az maliyetle daha büyük yıkım” doktrini temel savunma anlayışı haline gelmiştir. Savunma bütçesi, hizmet kolları arasındaki rekabetin merkezine yerleşirken; Ordu, Deniz ve Hava Kuvvetleri kendi paylarını koruma yönünde yoğun çabalar sarf etmiştir. Bu süreçte NSC 5501 ve NSC 5602/1 gibi yeni güvenlik belgeleriyle strateji güncellenmiş, özellikle SSCB balistik füze tehdidine karşı teknoloji ve Ar-Ge yatırımları ön plana çıkmıştır. “*New Look*” yalnızca iç güvenlik yapılanmasını değil, aynı zamanda Avrupa ve Asya'da yürütülen dış askerî yardım politikalarını da şekillendirmiştir. Bu yönüyle strateji, maliyet-etkin bir savunma yapılanması ile Soğuk Savaş'ın erken döneminde ABD'nin küresel liderlik iddiasını sürdürebilme çabasının bütüncül bir ifadesi olmuştur. (Leighton, 2001) Hava kuvvetleri lehine fazla kaynak artırımı yönünden ve “*New look*” stratejisi ile ABD'nin o dönemdeki askeri gücünü maksimize etme planı iktisadi açıdan tam planlamadığı yönünden eleştirilerek Kennedy döneminde Esnek Yanıt (*Flexible Response*) stratejisine dönüştürülmüştür. (Bauer, 2025) “*Flexible Response*”, General Maxwell D. Taylor'ın 1960 yılında kaleme aldığı “*The Uncertain Trumpet*” adlı eserinde ortaya atılan ve Eisenhower döneminin nükleer ağırlıklı “*New Look*” stratejisine alternatif olarak geliştirilen, düşük yoğunluklu çatışmalar dâhil olmak üzere her düzeydeki tehdide karşı diplomatik, siyasi, ekonomik ve askeri araçlarla orantılı karşılık verebilme esnekliği sunan; Kennedy yönetiminde resmî güvenlik doktrini hâline gelen ve Soğuk Savaş boyunca nükleer çatışmayı önlemeye çalışırken aynı zamanda sınırlı savaşları da beraberinde getiren, yüksek maliyetli ancak ABD'nin askerî caydırıcılığını artıran bir savunma stratejisi olarak benimsenmiştir. (Britannica)

ABD'nin ulusal güvenlik politikası SSCB'nin oluşturduğu tehdidi bertaraf ederken ABD ekonomisini ve temel kurumlarını zayıflatmaktan kaçınmak şeklinde kurgulanmıştır.

SSCB tehdidi, ideolojik düşmanlık, askeri güç ve uluslararası komünist aygıt üzerindeki kontrolün birleşimiyle şekillenmiştir. Stalin'in ölümüne rağmen SSCB rejiminin iktidarında belirgin bir zayıflama görülmemiş, yönetimin ideolojik çizgisinde bir değişiklik olmamıştır. SSCB stratejisi esnek olup geri çekilmeleri ve ilerlemeleri içerebilmektedir ancak SSCB'nin taviz vermeye yönelik ikna edici bir adım attığına dair somut bir işaret bulunmamıştır. SSCB, nükleer saldırı kapasitesini sürekli artırırken, hidrojen bombalarının geliştirilmesi bu tehdidi daha da büyümüştür. ABD'ye yönelik "ani bir saldırı" olasılığı her geçen gün artarken, savunma önlemleri tehdidin boyutunu azalmış ancak tamamen ortadan kaldırmamıştır. SSCB, gayri safi milli hasıllarının önemli bir kısmını askeri harcamalara ayırarak konvansiyonel güçlerini korumaya ve geliştirmeye devam etmiştir. (Eisenhower, 1953)

Doğu Almanya ve diğer Avrupa uydu devletlerindeki ayaklanmalar, SSCB'nin bu ülkeleri tam anlamıyla kontrol altına alma ve halklarının özgürlük arzularını bastırma konusundaki başarısızlığını ortaya koymuştur. Bu durum, uydu yönetimlerinin SSCB askeri gücüne bağımlılığını ve uydu devletlerdeki silahlı kuvvetlerin güvenilirliğinin özellikle halk direnişi arttığında, sorgulanabilir olduğunu göstermiştir. Bu gelişmeler SSCB liderliği üzerinde içsel ve psikolojik baskılar yaratmasına rağmen, Avrupa uydu devletleri üzerindeki etkili kontrolü ve bu devletlerin kaynaklarını kullanma kapasitesi önemli ölçüde zayıflamamıştır. SSCB, bölgede yeterli askeri güç bulundurduğu sürece bu kontrolün azalması da olası görülmemiştir. SSCB bloğundan herhangi bir büyük Avrupa uydu devletinin ayrılması, SSCB rızası olmaksızın veya bir savaş olmadan mümkün görünmemiştir. Böyle bir ayrılık, SSCB askeri kapasitesini nükleer silahların teslimatı veya konvansiyonel güçler açısından ciddi şekilde etkilemeyecek olsa da SSCB prestijine ağır bir darbe indirebilir ve Avrupa'daki konvansiyonel askeri gücünü bir ölçüde zayıflatabileceği ifade edilmiştir. Çin'deki komünist rejim iktidarının güçlü kontrol altında olduğu, büyük bir savaş çıkmadığı sürece yerel güçler veya rakip rejimler tarafından sarsılmasının beklenmediği ifade edilmiştir. Komünist Çin ile SSCB arasındaki ittifak, ortak ideoloji ve mevcut çıkar birlikteliğine dayandırılmıştır. Stalin'in ölümü ve Kore'de sağlanan ateşkes sonrası, Çin'in SSCB'ye ekonomi ve askeri alanlarında bağımlılığı devam etse de kendi çıkarlarını daha fazla öne çıkarma eğiliminde olabileceği öngörülmüştür. Uzun vadede bu farklılıkların ittifak üzerinde baskı oluşturabileceği veya ittifakı zayıflatabileceği düşünülse de mevcut durumda ittifak sağlam bir şekilde kurulduğu ifade edilmiştir. Komünist Çin, SSCB bloğuna stratejik bir bölge ve geniş bir askeri insan gücü rezervi sağlayarak, bloğun genel gücüne önemli bir katkıda bulunmuştur. (Eisenhower, 1953)

ABD'nin SSCB tehdidine karşı güvenliğini sağlamak için güçlü bir askeri duruş geliştirmesi, misilleme kapasitesini artırması ve SSCB saldırılarına karşı hızla karşılık verebilecek bir savunma yapısını koruması gerektirmiştir. Bunun yanı sıra, genel bir savaş durumunda zaferi garanti altına alabilecek bir seferberlik üssünün oluşturulması ve bu üssün kritik altyapı şekline korunması gerektiği ifade edilmiştir. Uzun vadede, güçlü ve büyüyen bir ekonominin özgür kurumların işleyişini sürdürebilmesini ve tam seferberliğe hızla geçişi mümkün kılması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca, ulusal moralin ve özgür kurumların korunması, ABD halkının güvenlik önlemlerine olan desteğini sürdürmesi açısından kritik bir unsur olarak değerlendirilmiştir. ABD'nin ulusal güvenliğini desteklemek için güçlü bir istihbarat sistemi geliştirerek olası saldırganlık ve yıkıcı

faaliyetlere karşı erken uyarı sağlaması, yabancı ülkelerin askeri, siyasi ve ekonomi kapasitelerini doğru değerlendirmesi ve olası dış gelişmeleri öngörmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bilimsel ve teknik eğitimin genişletilmesi, adil bir askeri eğitim sistemi oluşturulması ve ulusal acil durumlara yönelik insan gücünün etkin dağıtılmasının önemine vurgu yapılmıştır. Silah sistemlerinde üstünlük sağlamak için bilimsel AR-GE'nin desteklenmesi, sanayi altyapısı ve askeri kuvvetlerin durumunun sürekli gözden geçirilmesi önerilmiştir. Sınırlı savunma seferberliği sürdürülerek, üretim kapasitesinin dağıtılması ve hızla genişletilebilir hale getirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Savunma çabalarını desteklemek için temel rezerv stokları oluşturulması ve kritik malzemelerin eksikliğini gidermek üzere stoklama programlarının sürdürülmesi ifade edilmiştir. Ayrıca, atom silahlarının gizli ticareti ve sabotaj gibi tehditlere karşı iç güvenliğin güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. (Eisenhower, 1953)

ABD, güçlü sanayileşmiş ve komünist olmayan devletleri kendi tarafında tutarak hem barışta hem de savaşta stratejik üstünlüğünü korumuştur. Bu ülkelerin SSCB bloğuna kayması halinin ABD'yi izole ederek dünya dengesini değiştirecek ve genel bir savaş durumunda zafer kazanma ya da ulusal güvenliği koruma kapasitesini tehlikeye atacağı ifade edilmiştir. Müttefiklerin SSCB saldırganlığını caydıracak atom kapasitesine sahip olmadıkları, askeri güçlerini sürdürebilecek yeterli siyasi ve ekonomik istikrardan da yoksun olduğu tespitine yer verilmiştir. ABD'nin müttefiklerine askeri yardımı daha sınırlı ölçekte sürdürmesi ve uzun vadede uygun ekonomi ve ticaret politikaları ile doğrudan hibe yardımlarını azaltması tavsiye edilmiştir. Batı Avrupa'da askeri güç inşası ve ekonomilerin toparlanması bölgedeki zayıflıkları kısmen gidermiş ve NATO ile ilişkili kuvvetler, SSCB saldırganlığını maliyetli hale getirecek seviyeye ulaşmıştır. Ancak, mevcut askeri harcama oranlarıyla ve ABD'nin askeri yardımıyla bile Batı Avrupa, tam ölçekli bir SSCB saldırısını başlangıçta durdurabilecek yeterli güce sahip olmadığı ikazında bulunulmuştur. ABD'nin askeri yardımı zamanla azalacağından bahisle Batı Almanya dahil olmak üzere Avrupa devletlerinin savunma güçlerini azami düzeyde artırmalarının zorunluluğu ortaya atılmıştır. En büyük caydırıcı unsur, ABD'nin bölgeye yönelik bir saldırı durumunda atom kapasitesini ve misilleme gücünü kullanma kararlılığıdır şeklinde işaret edilmiştir. (Eisenhower, 1953)

Uzak Doğu'da koalisyonun askeri gücü büyük ölçüde ABD'ye ve bölgedeki müttefiklerin sınırlı kapasitelerine dayandırılmıştır. Bölgedeki askeri dengenin güçlenmesi Japonya'nın ekonomi ve askeri alanlarda yeniden canlanmasına genel olarak koalisyonun gücü ve uyumu, ABD'nin liderliğini sürdürmesine ve üyelerin kendi sorumluluklarını üstlenmesine bağlanmıştır. Ancak, NATO müttefiklerinin ekonomik ve askeri şekilde toparlanması, örneğin; Almanya ve Japonya'nın yeniden güçlenmesi, onların ABD rehberliğinden daha bağımsız hareket etme isteğini artırmıştır. SSCB blokuyla ticaret, savunma çabalarının düzeyi ve ABD'nin ekonomik yardımlarıyla ilgili belirsizlikler, koalisyonun bütünlüğünü zayıflatabilecek faktörler arasında yer almıştır. Müttefikler arasında genel bir savaşın doğuracağı sonuçlara dair derin bir korku hâkimdir ve ancak SSCB saldırganlığını ABD'nin tanımladığı kadar yakın bir tehdit olarak görmemişlerdir. Bazıları, savaşın kaçınılmaz olması durumunda buna karşı koyamayacakları yönünde kadereci bir yaklaşım benimsemiştir. NATO ülkelerinde, savunma harcamalarının siyasi ve ekonomik gerginlikler yaratmadan karşılanıp karşılanamayacağı konusunda ciddi şüpheler duyulmuştur. Almanya ve Japonya'nın yeniden silahlanması birçok müttefiki

endişelendirirken, bu ülkelerde de yeniden askerî güçlenmeye karşı ciddi muhalefet de devam etmiştir. Fransa ve İtalya gibi bazı ülkelerde, iç politik istikrarsızlık hem hükümetlerin otoritesini hem de dış politikalarını sorgulatmıştır. Bağlantısız bölgelerde, Batı'ya yönelik huzursuzluk ve hoşnutsuzluk güçlenmiştir. Irksal kimlikler, sömürge karşıtlığı, yükselen milliyetçilik, hızlı sosyal ve ekonomik değişim talepleri, nüfus artışı ve Batı ile çatışan yerel dini ve sosyal yapılar bu huzursuzluğun temel kaynaklarını oluşturmuştur. Siyasi istikrarsızlık ve hükümetlerin güvenilmezliği, bu devletlerle sağlam ilişkiler kurmayı ve tarafsızlığa karşı koymayı zorlaştırmıştır. Sadece ekonomik yardımla bu sorunların çözülemeyeceği, aynı zamanda yapıcı siyasi ve diplomatik önlemlerle özgür dünya ile ortak çıkar anlayışının güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. ABD, güvenliğini sürdürebilmek için serbest piyasa ekonomisine dayalı sağlam bir ekonomi yapısı oluşturmali ve bu yapıyı hem savunma kapasitesini artırmak hem de yaşam standartlarını korumak için kullanması ifade edilmiştir. Ekonomide yaşanan durgunluk sadece ABD'nin değil, özgür dünya koalisyonunun güvenliğini de tehdit edeceğinden ABD'nin ekonomik istikrarı ulusal güvenlik açısından kritik görülmüştür. Uzun vadeli ekonomi büyüme potansiyeli mevcut olsa da, bunun sürdürülebilir olması için mali politikaların dalgalanmaları önleyici ve büyümeyi teşvik edici şekilde düzenlenmesi gerektiği stratejisi ön plana çıkmıştır. Aşırı devlet harcamaları, enflasyonist baskılar veya aşırı vergilendirme yoluyla ekonomide büyümeyi engelleyici politikalar yerine ekonomide istikrarı bozmadan ulusal güvenliği finanse edecek dengeli bir mali yaklaşımın benimsenmesi zorunluluğu ortaya konulmuştur. (Eisenhower, 1953)

Uzun vadeli büyümeyi destekleyecek şekilde vergi sisteminde reform yapılması ihtiyacı ortaya konulmuştur. Ancak, bu reformların başlangıçta gelir kaybına neden olacağı ve ekonomide büyümenin önündeki engelleri azaltmanın zaman alacağı ifade edilmiştir. Artan gelir ihtiyacının geniş tabanlı yeni vergilendirme yoluyla karşılanmasının kaçınılmazlığına vurgu yapılarak yüksek devlet borçları, ülkenin mali ve ekonomik istikrarını daha da karmaşık hale getirmiş ve ek borçlanmanın büyük ölçüde enflasyonist kaynaklardan sağlanabileceği görülmüştür. Ekonomik sistem hem enflasyonist borçlanma hem de baskıcı vergilendirme nedeniyle ciddi zarar görebileceğinden belirlenmiş bir harcama sınırı bulunmamakla birlikte harcamalar arttıkça ekonomik yönetimde sağlam politikalara duyulan ihtiyacı da artırmıştır. Yanlış hesaplamalar ve ekonomik dalgalanmalar riski göz önüne alındığında, ulusal güvenlik için gerekli fonlar, bu ekonomik tehditler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Hükümet harcamalarının aşırı düzeyde olması, sanayi üretkenliğini ve askeri programların sürdürülebilirliğini tehlikeye atabilecek en önemli risklerden biri olarak öne çıkmıştır. ABD'nin ulusal güvenlik programları, insan gücü, üretim kapasitesi ve mali kaynakların sürdürülebilirliğine dayandırılmıştır. SSCB tehdidine karşı koyarken, ABD ekonomisini ve temel değerlerini zayıflatmamak temel bir öncelik şeklinde benimsenmiştir. Uzun vadede güçlü bir savunma kapasitesini ve tam seferberliğe geçiş yeteneğini desteklemek için sağlam ve büyüyen bir ekonomi gerekli olduğu ifade edilmiştir. Yüksek üretim kapasitesi ve özgür kurumların korunması aynı zamanda ekonomideki büyümenin dayandığı teşviklerin zayıflatılmaması gerektiği vurgulanmıştır. (Eisenhower, 1953)

ABD ekonomisindeki yaşanabilecek bir gerilemenin özgür dünyanın güvenliğini ciddi biçimde tehlikeye atabileceği bu nedenle, NATO'nun askeri, ekonomik ve siyasi gücünün inşasında müttefiklerin adil katkılarının teşvik edilmesi gerektiği, ABD'nin

politikalarının bu bağlamda yalnızca anti-komünist olmaması gerektiği aynı zamanda tarafsız ülkeleri özgür dünya ile daha güçlü iş birliğine yönlendirecek şekilde yapılandırması gerektiği ön planda tutulmuştur. Müttefiklerin kendi kendine yetme ve savunma kapasitelerini artırmaları için ABD, uluslararası ticareti teşvik etmiş, piyasalara ve hammaddeye erişimi kolaylaştırmış ve az gelişmiş bölgelerin ekonomik büyümesine destek vermiştir. Bu bağlamda, tarife ve ticaret politikalarında değişiklik yapılması dahil ABD'nin gelecekte sağlayacağı ekonomik yardımlar ve krediler, ulusal çıkarlar doğrultusunda şekillendirileceği ifade edilmiştir. (Eisenhower, 1953)

Orta Doğu'da güçlü bir bölgesel ittifakın dönem için mümkün olmadığı kabul edilmekle birlikte, bölgenin istikrarını koruyarak SSCB nüfuzunu engellemek için iş birliğinin artırılması teşvik edilmiştir. Diğer bölgesel aktörlere ise siyasi adımlar, sınırlı askeri ve ekonomik yardımlar ile teknik destek sağlaması önerilmiştir. Dünyanın diğer bölgelerinde de ABD'nin kendi stratejik çıkarlarına uygun olarak askeri ve ekonomik desteğini hesaplı bir şekilde yönlendirmesi ABD'nin ekonomik istikrarı, dünyanın güvenliği için kritik bir unsur olmaya devam etmiştir. Savunma harcamalarının, ekonomideki büyüme teşviklerini zayıflatmadan veya enflasyona yol açmadan yönetilmesinin hayati önemine işaret edilmiştir. Bunun için özellikle federal harcamaların dikkatle dengelenmesi, bütçe disiplininin korunması ve gereksiz harcamaların azaltılması zarureti ifade edilmiştir. Özellikle ABD'nin istikrarlı fiyat seviyelerinde ekonomisindeki büyümeyi sürdürmesi, özel girişimi desteklemek için devlet kontrollerini asgari düzeyde tutması ve nükleer enerji gibi doğal ve teknolojik kaynakların geliştirilmesine sağlanan teşviklerin devam ettirilmesi vurgulanmıştır. (Eisenhower, 1953)

SSCB tehdidini azaltmak için ABD hem kendi içinde hem de müttefiklerinin güç ve birlik içinde hareket etmesini sağlamayı hedeflemiştir. SSCB ve Çin ile silah kontrolü dahil olmak üzere belirli anlaşmalara açık yaklaşılması ancak bu müzakerelerin ABD ve müttefiklerinin güç pozisyonunu zayıflatmayacak şekilde yürütülmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca ABD'nin SSCB rejiminin iç yapısını değiştirmekten ziyade SSCB saldırganlığını caydırmak ve diğer uluslar üzerindeki kontrolünü kırmak için güvenlik önlemlerini sıkılaştırması gerektiği ortaya konulmuştur. SSCB ideolojisinin ve etkisinin zayıflatılması amacıyla açık ve örtülü tedbirler alınması, komünist partilerin gücünün azaltılması ve dünya ülkeleri üzerinde SSCB nüfuzuna karşı diplomatik, ekonomik ve siyasi önlemlerin uygulanması gerekliliği ifade edilmiştir. ABD'nin özellikle SSCB bloğuna karşı baskı oluşturarak, SSCB'yi daha kabul edilebilir müzakerelere zorlayacak koşullar yaratmaya çalışması ve bu çerçevede, SSCB Çin ile ilişkilerini bozacak, uydu devletler üzerindeki kontrolünü zorlaştıracak ve SSCB askeri ve ekonomi kapasitesinin gelişimini yavaşlatacak çeşitli siyasi, ekonomik, propaganda ve istihbarat önlemlerinin hayata geçirilmesi önerilmiştir. (Eisenhower, 1953)

ABD Ulusal Stratejisi (Presidential Directive/National Security Council -PD/NSC-18)

ABD'nin 24 Ağustos 1977 tarihli ulusal stratejisi Başkanlık Direktifi/Ulusal Güvenlik Konseyi (*Presidential Directive/National Security Council -PD/NSC-18*) ortaya konulmuştur. Carter döneminde geliştirilen PD/NSC-18 stratejisi, askeri gücün ötesine geçerek ekonomik ve teknolojik araçlara dayanan bir güvenlik anlayışını benimsemiş; SSCB'nin küresel ekonomik sistemin dışında kalmasının doğurduğu istikrarsızlıkların da etkisiyle ekonomi güvenliği, enerji arzı, müttefiklerin ekonomik kapasitesi ve uluslararası

iş birliği gibi unsurlar üzerinden ulusal güvenliğin temel bir bileşeni hâline gelmiştir. (Ions, 1983) ABD-SSCB ilişkilerinin hem rekabet hem de iş birliği unsurlarını içereceğini ortaya koymuştur. Bu çerçevede, ABD'nin stratejisinin askeri gücün ötesinde ekonomik, teknolojik ve siyasi avantajlarını kullanarak küresel etkisini artırması gerektiği belirtilmiştir. ABD, SSCB askeri gücünü dengelemek için siyasi, ekonomik ve askeri araçları bir arada kullanmalı, özellikle Avrupa, Orta Doğu ve Doğu Asya gibi stratejik bölgelerde SSCB etkisini sınırlamaya çalışması ifade edilmiştir. İnsan hakları ve ulusal bağımsızlık ilkeleri doğrultusunda SSCB ile siyasi rekabet sürdürülmesi ve dünya genelinde demokratik değerleri desteklemesi vurgulanmıştır. Bununla birlikte, ABD-SSCB ilişkilerinde gerginlikleri azaltmak ve iş birliği fırsatlarını değerlendirmek amacıyla diplomatik temasların yürütülmesi özellikle silahların kontrolü ve askeri rekabeti azaltmaya yönelik müzakerelerin teşvik edilmesi tavsiye edilmiştir. SSCB'nin küresel ekonomik ve sosyal gelişmelere yapıcı bir şekilde entegre edilmesi için çaba gösterilmesinin kritikliğine dikkat çekilmiştir. (Carter Jr., 24 Ağustos 1977 tarihli Başkanlık Direktifi/Ulusal Güvenlik Konseyi (Presidential Directive/National Security Council -PD/NSC-18), 1977)

ABD'nin bu stratejiyi sürdürebilmesi için askeri güç dengesini koruması gerektiği ve bu doğrultuda, savunma harcamalarının reel olarak yıllık yüzde üç oranında artırılması öngörülmüştür. Stratejinin temel amacının ABD'nin ve müttefiklerinin güvenliğinin sağlanması, caydırıcılığın korunması ve gerekirse etkili bir misilleme kapasitesine sahip olunmasını gerektirmiştir. NATO ve Asya'daki müttefikler için ise caydırıcılığın nükleer olmayan saldırılara karşı güçlendirilmiş stratejik kuvvetler aracılığıyla sağlanması gerekliliği ortaya konulmuştur. ABD, SSCB ile stratejik güçler açısından temel eşitlik ilkesini koruyarak, SSCB'nin stratejik kuvvetlerini siyasi baskı aracı olarak kullanmasını engellemesi ifade edilmiştir. Aynı zamanda, SSCB'nin ilk saldırı ile stratejik üstünlük sağlamasına izin vermeyecek şekilde askeri dengenin sürdürülmesine yönelik planlamanın önemi vurgulanmıştır. Bu çerçevede, ABD'nin ulusal güvenlik stratejisi askeri caydırıcılığı güçlendirirken, ekonomide istikrarı korumayı ve müttefikleriyle sürdürülebilir ilişkiler geliştirmeyi amaçlamıştır. Savunma harcamalarının dengeli yönetilmesiyle ekonomide istikrar korunmalı ancak küresel rekabette SSCB'ye karşı askeri ve diplomatik üstünlük sağlanması öngörülmüştür. ABD'nin genel amaçlı kuvvetleri, stratejik nükleer eşitlik koşullarında ulusal güvenlik çıkarlarını koruma açısından giderek daha fazla önem kazanmıştır. ABD'nin askeri planlaması, öncelikli olarak Avrupa'daki SSCB tehdidine karşı koymaya odaklanmış ancak aynı zamanda Avrupa dışındaki ABD ve müttefik çıkarlarını savunma kapasitesini de içerecek şekilde geniş yelpazede gösterilmiştir. (Carter Jr., 24 Ağustos 1977 tarihli Başkanlık Direktifi/Ulusal Güvenlik Konseyi (Presidential Directive/National Security Council -PD/NSC-18), 1977) SSCB'ye karşı doğrudan konvansiyonel karşıtlıktan ziyade ekonomik bağımlılık ilişkileri, diplomatik baskı ve stratejik kaynaklara erişim üzerinden yapılandırılan bir güvenlik vizyonunu yansıtmaktadır. (Hanhimäki, 2004)

Basra Körfezi'ndeki enerji yollarının güvenliği, sadece bölgesel bir mesele değil, aynı zamanda ABD'nin ve müttefiklerinin ekonomik güvenliğinin temel yapı taşlarından biri olarak konumlandırılmıştır. NATO ve küresel krizlere yönelik planlamalar, stratejik nükleer eşitliğin artan önemini göz önünde bulundurarak, konvansiyonel askeri yeteneklerin güçlendirilmesini içermiştir. NATO'nun o dönemdeki stratejisi

doğrultusunda, caydırıcılık ve savunma, konvansiyonel, bölgesel nükleer ve stratejik nükleer kuvvetlerin bir kombinasyonuna dayandırılmıştır. Varşova Paketi'nin askeri duruşundaki gelişmeler göz önüne alındığında, NATO'nun konvansiyonel güçlerinin caydırıcılık ve savunma açısından güçlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. ABD, NATO'nun mevcut stratejisine bağlılığını sürdürerek, müttefikleriyle birlikte Varşova Paketi'nin bir saldırısını en az toprak kaybı ile durdurma ve nihayetinde savaş öncesi sınırları geri kazanma kapasitesine sahip olmayı taahhüt etmiştir. Bu çerçevede, ilk muharebe kabiliyetlerinin geliştirilmesine öncelik verilmiştir. Ayrıca, ABD ve müttefikleri, NATO ile Varşova Paketi arasında olası bir savaş durumunda hayati ekonomik çıkarları koruyabilmek adına, iletişim hatlarının ve hammaddeye erişimin güvence altına alınması için gerekli askeri kapasiteyi muhafaza etmesi ekonomi güvenliği bağlamında benimsenmiştir. Küresel krizlere yanıt verebilmek için ABD, denizasırsı üsler ve lojistik destekten bağımsız olarak hareket edebilecek hafif tümenlerden oluşan bir konuşlandırma gücünü muhafaza etmeye yönelik stratejiler benimsemiştir. Bu kuvvetler, orta düzeyde deniz ve taktik hava gücü ile sınırlı kara muharebe unsurlarını içerecek şekilde tasarlanmıştır. Söz konusu güçler hem yerel tehditlere hem de SSCB tarafından bölgeye sevk edilecek kuvvetlere karşı kullanılmak üzere yapılandırılmış ve Orta Doğu, Basra Körfezi veya Kore gibi bölgelerdeki gereksinimler doğrultusunda müttefiklerin katkılarıyla desteklenmiştir. ABD'nin askeri planlaması, bu gereksinimlerin hafif konuşlandırma kuvvetleri ile tamamlanmasını ve NATO savunmasına odaklanan iç kuvvetlerden destek almasını öngörmüştür. (Carter Jr., 24 Ağustos 1977 tarihli Başkanlık Direktifi/Ulusal Güvenlik Konseyi (Presidential Directive/National Security Council - PD/NSC-18) , 1977)

15 Ocak 1981 tarihli PD/NSC-62 sayılı Başkanlık Direktifi'nde ABD 1977'de belirlenen ulusal stratejisini korumakla birlikte SSCB'nin artan güç projeksiyonu ve özellikle Basra Körfezi'ndeki ABD açısından hayati addedilen çıkarlarına yönelik tehditler nedeniyle stratejide önceliklerin ve vurguların değiştirilmesi gerektiğini ortaya konulmuştur. Bu bağlamda, Basra Körfezi'nde güvenlik çerçevesi inşa etme sürecinin ilerleyişini kodifiye eden direktif, 1980'lerdeki büyük ölçekli bölgesel çatışma riskleri göz önünde bulundurularak savunma kaynak tahsislerinde hazırlık seviyesinin artırılmasını zorunlu kılmıştır. 24 Ağustos 1977 tarihli NSC-18 sayılı Başkanlık Direktifi, ABD'nin genel maksat kuvvetlerinin odak noktasını Avrupa olarak belirlemiş ancak Kore ve Basra Körfezi bölgesindeki olası krizlere karşı da kapasite oluşturulmasını öngörmüştür. Ancak, SSCB'nin Afrika Boynuzu ve Afganistan'daki eylemleri, İran Devrimi sonrası yaşanan kaotik durum, İran-İrak Savaşı ve Arap-İsrail gerilimleri gibi gelişmeler, bölgedeki istikrarsızlığı artırarak ABD ve müttefiklerinin çıkarlarını daha büyük risk altına sokmuş SSCB'nin müdahale imkanlarını genişletmiştir. Aynı dönemde, Çin ile normalleşen ilişkiler ABD'nin Doğu Asya'daki stratejik konumunu güçlendirse de SSCB'nin Basra Körfezi'ndeki petrol üreticileri üzerindeki etkisini artırması, NATO ve Japonya'nın sürdürülebilirliğini tehdit edebileceği ve Avrupa ile Japonya'da büyük ekonomik yıkımlara yol açabilecek bir risk faktörü olarak değerlendirilmiştir (Carter Jr., 15 Ocak 1981 tarihli PD/NSC-62 sayılı Başkanlık Direktifi, 1981). SSCB'nin Orta Doğu'daki nüfuzunu artırma çabalarına karşılık olarak geliştirilen "*Carter Doktrini*"nin yalnızca askeri değil, aynı zamanda ekonomik çıkarları korumaya yönelik bir refleks olduğu ortaya konulmuştur.

ABD'nin ulusal güvenlik stratejisinin bir parçası olarak, Basra Körfezi'nde yeterli stratejik hava ve deniz taşımacılığı kapasitesinin geliştirilmesi, genel maksat kuvvetlerinin güçlendirilmesi ve bölgedeki askeri tesislere erişimin artırılması yüksek öncelik haline getirilmiştir. NATO'nun barış zamanı kuvvet konuşlandırmalarında önceliği korunmakla birlikte, hazırlanan “Beş Yıllık Savunma Programı” kapsamında Basra Körfezi'ndeki stratejik taşımacılık ve genel maksat kuvvetlerinin iyileştirilmesi en yüksek öncelik olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, Çin ile ilişkilerin güçlendirilmesi, Japonya'nın savunma kapasitesinin artırılması, ASEAN ülkeleriyle iş birliğinin geliştirilmesi ve NATO müttefiklerinin Avrupa'daki savunma yükünü daha fazla üstlenmesi hedeflenmiştir. Küba'nın desteğiyle Karayipler'de artan SSCB askeri varlığı yeni bir güvenlik kaygısı yaratmış ve ABD'nin Güneydoğu bölgesi ve bölgedeki topraklarında askeri varlığını sessizce artırarak, SSCB ve Küba'ya yönelik caydırıcılık mesajı vermesi gerektiği belirtilmiştir. Artan SSCB askeri gücü ve güç projeksiyonu nedeniyle müttefiklerle ekonomik ve askeri yük paylaşımına yönelik daha etkin mekanizmalar geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir. Avrupalı müttefiklerinin, özellikle İngiltere, Fransa ile Avustralya'nın Basra Körfezi güvenlik çerçevesine askeri katkıda bulunması beklenirken, Almanya, diğer NATO ülkeleri, ANZUS üyeleri ve Japonya gibi ülkelerden ekonomi alanında destek sağlamaları talep edilmiştir. ABD kuvvetlerinin Güneybatı Asya'ya sevkini kolaylaştırmak amacıyla müttefik ülkelerin hava sahası, geçiş ve intikal kolaylıkları sağlaması gerektiği ayrıca SSCB'nin stratejik ve genel maksat kuvvetlerini kısıtlamaya yönelik silah kontrol müzakerelerinin hızlandırılması önerilmiştir. Bu süreç sayesinde hem stratejik rekabetin maliyetlerinin düşürülebileceği hem de nükleer silah kullanım riskinin azaltılabileceği gündemde tutulmuştur. (Carter Jr., 15 Ocak 1981 tarihli PD/NSC-62 sayılı Başkanlık Direktifi, 1981)

Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32 (National Security Decision Directive - NSDD 32)

Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32 (National Security Decision Directive - NSDD 32) 20 Mayıs 1982 tarihinde Ronald Wilson Reagan yönetiminin ABD'nin ulusal güvenliği, diplomatik, enformasyonel, ekonomik, politik ve askeri bileşenleri içeren kapsamlı ve entegre bir strateji içermiştir. ABD'nin ulusal güvenlik stratejisi SSCB'nin küresel nüfuzunu artırma çabalarına karşı koymayı ve ekonomik sistemini zayıflatmayı hedeflemiştir. Bu doğrultuda özellikle ekonomi güvenliğini zayıflatmak için SSCB askeri harcamalarının sürdürülemez hale getirilmesi, ittifak sisteminin ekonomik baskılarla yüzleşmeye zorlanması ve uzun vadede SSCB ekonomisinin çökertilmesi amaçlanmıştır. ABD, SSCB'ye askerî açıdan kritik teknoloji ve kaynakların akışını engelleyerek ekonomik zorluklarını derinleştirmeyi öncelik haline getirmiştir. Bununla birlikte, ABD ve müttefiklerinin yabancı pazarlara erişimini güvence altına almak, enerji ve mineral kaynaklara ulaşımını sağlamak ve küresel ekonomi sisteminin istikrarını korumak, ulusal güvenlik politikalarının temel bileşenleri arasında yer almıştır. ABD, küresel ekonomi politikalarını, SSCB'nin dış ticaret ve finansal kaynaklara erişimini kısıtlamak üzere şekillendirerek ekonomisinin zayıflamasını hızlandırmayı hedeflemiştir. Aynı zamanda, “Üçüncü Dünya” ülkelerinde ekonomik kalkınmayı destekleyen ticaret, yatırım ve yardım programlarını teşvik ederek SSCB etkisini kırmaya çalışmıştır. Çünkü gelişmekte olan dünyada ekonomik istikrarsızlık, kaynak kıtlığı ve zayıf ekonomik yapıların SSCB'ye yeni nüfuz alanları yaratacağı ifade edilmiştir. Bu nedenle, ABD küresel ekonomik sistemin istikrarını korumaya ve sanayileşmiş demokrasilerin ekonomi

alanındaki güçlerini artırmaya odaklanmıştır. Bu bağlamda ABD'nin müttefikleriyle ekonomi ve askeri alanlarında iş birliğini güçlendirmesi zorunlu hale gelmiş özellikle NATO ülkelerinin savunma harcamalarına parasal katkı sağlaması beklenmiştir. Avrupa dışındaki bölgelerde, ekonomi gücü artan devletlerin güvenlik yükünü paylaşmaları teşvik edilmiştir özellikle Güneybatı Asya'da ekonomi ve askeri alanlarında istikrarı destekleyecek bölgesel güvenlik yapılarının geliştirilmesi önerilmiştir. ABD, SSCB'yi ekonomi açısından zorlama ve küresel ekonomi üzerindeki kapitalist etkisini genişletmek amacıyla ekonomi güvenliği politikalarını stratejik bir araç olarak kullanmıştır. Ekonomik yaptırımlar, ticaret kısıtlamaları ve teknoloji transferlerinin önlenmesi gibi araçlarla SSCB sisteminin kırılganlığını artırmayı hedeflemiştir. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32, 1982)

ABD'nin bu dönem ulusal güvenlik stratejisi, diplomasi, ekonomi, askeri, siyasi ve bilgi alanlarını içeren bir dizi iç içe geçmiş stratejinin geliştirilmesini ve bütünleştirilmesini gerektirmiştir. Bu stratejiler, ABD'nin küresel etkisini artırmayı, SSCB yayılmasını sınırlamayı ve ekonomik baskılar yoluyla SSCB'nin maliyetlerini artırmayı hedeflemiştir. ABD, SSCB ve müttefiklerinin diplomasi, silah transferleri, ekonomik baskılar, siyasi eylemler, propaganda ve dezenformasyon yoluyla nüfuz kazanma çabalarını etkisiz hale getirmeye çalışırken aynı zamanda SSCB'nin askeri gücünü tahkim etmeye yönelik harcamalarını kısıtlamayı ve ittifak sistemini ekonomik sıkıntılarla zayıflatmayı amaçlamıştır. ABD, ulusal güvenliğini sağlamak için küresel ekonomik sistemin işleyişini desteklerken uluslararası ticaret ve yatırımın serbestçe yapılabilmesini güvence altına almış ve bu vesileyle yabancı pazarlara erişimi garanti altına almaya çalışmıştır. 1980'lerde ABD, SSCB'nin ekonomik zorluklarına rağmen askeri modernizasyonuna devam edeceğini öngörmüştür. SSCB, askeri gücünü sürdürebilmek için ekonomik kaynaklarını giderek daha fazla savunma sanayiine yönlendirmesi uzun vadede SSCB ekonomisini daha kırılgan hale getirmiştir. ABD, SSCB ekonomisini zayıflatmak için müttefikleriyle birlikte ekonomik yaptırımları artırmayı ve SSCB'yi ekonomik açıdan daha fazla izole etmeyi planlamıştır. ABD, özellikle Orta Doğu ve Güneydoğu Asya'da ekonomik iş birliği yoluyla Batı ittifaklarını güçlendirmeye çalışmış ve SSCB'nin bu bölgelerde nüfuz kazanmasını engellemeyi amaçlamıştır. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32, 1982) Reagan yönetimi ekonomik büyümeyi yalnızca iç refahın değil, aynı zamanda ulusal gücün sürdürülebilirliğinin temeli olarak görmüştür. Ekonomi güvenliği, SSCB'ye karşı uygulanan baskı politikalarının ana aracına dönüşmüş; *"bütünleşik güç stratejisi"* kapsamında özellikle teknoloji transferlerinin sınırlandırılması, stratejik ihracat kontrolleri ve enerji kaynaklarına erişim güvenliği gibi alanlarda ABD'nin ekonomik çıkarları doğrudan güvenlik paradigmasıyla bütünleştirilmiştir. (Aaron, 2000)

ABD'nin Güneybatı ve Güneydoğu Asya'daki politikası, yerel devletlerin kendi iç istikrarsızlıklarını yönetmesine dayanmış gerektiğinde güvenlik yardımı sağlanmasını öngörmüştür. Ancak dış tehditler veya dış destekli güvenlik sorunları ortaya çıkması halinde ABD öncelikle bölgedeki müttefiklerin savunma çabalarını destekleyerek hareket etmeyi ve esnekliğini koruyarak doğrudan SSCB tehditleriyle ilgilenmeyi hedeflemiştir. Latin Amerika'da doğrudan SSCB tehdidi Küba'dan kaynaklanmış büyük bir çatışmada Küba'nın ABD'ye veya iletişim hatlarına saldırı üssü olarak kullanılmasını önlemek stratejik bir öncelik olarak belirlenmiştir. Nikaragua'nın Panama Kanalı veya

Karayıpler’de tehdit oluşturmaları durumunda da ABD, bu tehdidi ortadan kaldırma sorumluluğunu üstlenmiştir. Güney Atlantik ve Güney Pasifik’te, Brezilya, Arjantin ve Şili gibi ülkeler, ABD kuvvetlerine erişim sağlama veya kendi deniz kuvvetlerini kullanma yoluyla deniz iletişim hatlarının savunulmasına katkıda bulunabilecek ülkeler olarak zikredilmiştir. Afrika’da, SSCB’nin Libya ve Etiyopya’da vekiller aracılığıyla avantaj elde etmeye çalıştığı belirtilmiştir. Libya’nın tehditkâr dış politikası karşısında ABD, Libya’yı kontrol altına almak için siyasi ve askeri yöntemlere başvurabileceğini ifade etmiştir. Bu bölgede, ABD’nin müttefiklere olan ilgisi ve güveni daha fazla olmakla birlikte Mısır, Fas, Somali, Kenya ve potansiyel olarak Zaire (*Kongo Demokratik Cumhuriyeti*) ve Liberya gibi ülkelerle güvenlik iş birliği yapılması hedeflenmiştir. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32, 1982)

ABD’nin savaş zamanındaki stratejisi, SSCB ve müttefiklerine karşı başarılı bir savunma planlamak ve savaşın erken bir aşamada, ABD ve müttefiklerinin lehine sonuçlanmasını sağlamak üzerine kurulmuştur. Planlamalar, konvansiyonel bir savaş ve nükleer tehditleri içerecek şekilde geniş bir yelpazede hazırlanmıştır. Ayrıca, SSCB saldırılarını caydırmak için coğrafi genişleme ve karşı saldırılar gibi seçenekler değerlendirilmiştir. ABD’nin barış zamanındaki öncelikleri arasında NATO’nun konvansiyonel savunma kabiliyetlerini geliştirmek, Avrupalı müttefiklerinden daha fazla maddi katkı almak ve NATO içindeki iş bölümü anlaşmalarını artırmak bulunmuştur. NATO stratejisi, ileri savunma hattı boyunca konvansiyonel bir savunma planına dayanmış, savaşın kaybedilmesi durumunda nükleer tırmanış tehdidini içermiştir. Ancak, Avrupalı müttefiklerin konvansiyonel savunmaya yatırım yapmamaları nükleer eşğin düşmesine neden olabileceği ifade edilmiştir. Ortadoğu ve Güneybatı Asya’da, ABD’nin temel çıkarları arasında SSCB’nin bölgedeki etkisini önlemek ve Batı’nın “petrol” erişimini güvence altına almak yer almıştır. ABD, hızlı müdahale gücünü bölgeye hızla sevk edebilmek için bölgedeki müttefiklerinin lojistik desteğine olan güveni ifade etmiştir. İsrail’in askeri üstünlüğünün korunması ABD’nin bir diğer önemli hedefi olarak belirlenmiştir. ABD ayrıca, bölgede üs ve lojistik destek tesislerine erişim sağlayarak güç kapasitesini artırmayı amaçlamıştır. Uzak Doğu’da ABD’nin önceliği, Japonya ve Güney Kore gibi müttefiklerini destekleyerek SSCB’nin Asya’daki etkisini dengelemek ve Çin ile ilişkileri geliştirmeye yönelik şekillenmiştir. SSCB’nin Pasifik bölgesindeki hareketlerini sınırlamak ve ABD’nin Hint-Pasifik deniz yollarını güvence altına almak önemli hedefler arasında yer almıştır. ABD, Japonya’nın kendi savunma kapasitesini artırmasını ve zaman içinde bölgesel savunmaya daha fazla katkıda bulunmasını hedeflemiştir. Batı Yarımküre’de, ABD’nin temel güvenlik kaygısı Kuzey Amerika’nın savunulması olmuştur. Karayıpler ve Orta Amerika, özellikle Panama Kanalı ve deniz ticaret yollarının korunması açısından kritik görülmüştür. ABD, komünist ilerlemeyi geri püskürtmek, askeri varlığını artırmak ve bölgedeki üs erişimini güvence altına almak için bölgesel iş birliğini teşvik etmiştir. Afrika’da ABD’nin stratejisi, SSCB’nin ve Libya’nın bölgedeki etkisini sınırlayarak Batı’nın petrol ve mineral kaynaklarına erişimini koruma ve askeri tesislere erişim sağlama şeklinde olmuştur. Nükleer strateji açısından, ABD’nin en temel hedefi, nükleer saldırıları caydırmak ve gerekirse nükleer gücünü kullanarak düşmanı geri çekilmeye zorlamayı içermiştir. ABD, SSCB’nin savaşın sonuçlarını öngörmesini zorlaştırarak caydırıcılığı artırmaya çalışmıştır. ABD’nin nükleer kuvvetleri, uzun süreli bir savaşta dahi hayatta kalacak ve düşmanı barışa zorlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Aynı zamanda, nükleer savaş durumunda hasarı sınırlamak için aktif

ve pasif savunma önlemleri alınmıştır. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32, 1982)

Güvenlik yardımı, ABD'nin dış politika ve savunma stratejisinde merkezi bir rol oynamaya devam etmiştir. Bu yardım türü, ABD'nin müttefiklerine askeri destek sağlamak, caydırıcılığı artırmak ve dost ülkelerin kendilerini savunmalarını sağlamak amacıyla kullanılmıştır. Aynı zamanda, ABD güçlerinin üs erişimi, hava sahası kullanım hakları ve müttefik güçlerle koordineli operasyonlar yürütmesini de kolaylaştırması planlanmıştır. ABD'nin güvenlik yardımı programı, müttefiklerin savunma kapasitesini güçlendirerek ABD'nin kendi askeri varlığını tamamlayıcı bir rol oynamış ve küresel ekonomi yanında askeri üretim kapasitesini desteklemiştir. Ancak, ABD'nin güvenlik yardımı programı, SSCB'nin hızlı silah transferi ve daha esnek finansman koşullarıyla rekabet etmekte zorlanmıştır. Mevcut güvenlik yardımı mekanizmaları, bütçe kısıtlamaları, uzun tedarik süreleri ve teknoloji paylaşımıyla ilgili endişeler nedeniyle yetersiz kalmıştır. ABD'nin güvenlik yardımı, Askeri Satış Kredileri (Foreign Military Sales-FMS), Uluslararası Askeri Eğitim ve Eğitim Programı (International Military Education and Training-IMET), Ekonomik Destek Fonu (Economic Support Funds -ESF) ve Barışı Koruma Operasyonları (Peacekeeping Operations-PKO) gibi farklı mekanizmalarla sağlanmıştır. Ancak, bütçe döngüsündeki belirsizlikler, uzun vadeli savunma planlamasını ve yardım alan ülkelerle yapılan iş birliklerini zorlaştırmıştır. 1980'lerin başında, güvenlik yardımı bütçesi savunma bütçesine kıyasla tarihsel olarak en düşük seviyeye ulaşmış ve ABD'nin müttefiklerine modern savaş uçakları ve silah sistemleri sağlama kapasitesini ciddi şekilde sınırlamıştır. ABD'nin stratejik önceliklerine ulaşabilmesi için güvenlik yardımının sürdürülebilir bir şekilde artırılması gerekliliği vurgulanmıştır. Bununla birlikte, mevcut programların reforme edilmesi ve yardım türlerinin daha iyi dengelenmesi gerektiği düşük faizli kredilerin artırılması, eğitim programlarının genişletilmesi ve daha esnek maliyetlendirme politikalarının benimsenmesi şeklinde örneklendirilmiştir. Ayrıca, çok yıllık taahhütlerin artırılması, savunma sanayisinin üretim kapasitesini koruyacağı ve müttefiklerin uzun vadeli silah alım planlamasını kolaylaştıracağı bununla birlikte, ABD Kongresi'nin bütçe kontrol yetkileri nedeniyle, çok yıllık taahhütlerin yasal olarak garanti altına alınmasının zor olacağı belirtilmiştir. ABD'nin savunma sanayi tedarik süreçleri, güvenlik yardımı programlarıyla daha iyi entegre edilmesi gerekliliği vurgulanarak mevcut durumda, ABD askeri birimlerinin müttefiklerin silah taleplerini dikkate alarak üretim planlaması yapamadığı ifade edilmiştir. Bu durumun ani silah taleplerine karşı savunma sanayisinin hızlı yanıt verme kapasitesini sınırlandırdığı 1973 Yom Kippur Savaşı sırasında, ABD'nin Avrupa'daki savaş stoklarının İsrail'e yönlendirilmesi sonucunda, ABD'nin kendi askeri hazırlık seviyesinde ciddi düşüşler yaşandığı örneği üzerinden örneklendirilmiştir. Benzer şekilde, 1978'den itibaren ABD'nin tank stokları ve savaş uçakları, müttefik taleplerine yanıt vermek için tekrar tekrar yönlendirilmiş ve bu süreç, ABD'nin kendi savunma kapasitesini olumsuz etkilediği ifade edilmiştir. Bu sorunları hafifletmek için ABD, Özel Savunma Alım Fonu (*Special Defense Acquisition Fund-SDAF*)² oluşturmuştur. SDAF, ABD Savunma Bakanlığı'na, gelecekteki yabancı satışları

²² U.S.C. 2795 (Silah İhracat Kontrol Yasası - AECA, Bölüm 51): SDAF'in döner bir fon olarak kurulmasını, savunma malzemelerinin önceden satın alınmasını ve belirlenen mali kaynaklardan fon

öngörerek belirli askeri ekipmanları önceden satın alma imkânı sunmuştur. Böylece, tedarik sürelerinin kısaltılması ve ABD'nin müttefiklerine yönelik askeri desteğinin hızlandırılması amaçlanmıştır. ABD'nin küresel stratejik öncelikleri göz önüne alındığında, güvenlik yardımı programlarının daha kapsamlı bir şekilde entegre edilmesi gerektiği özellikle Kore, Ürdün, Suudi Arabistan ve Fas gibi ülkelerle ortak askeri planlama süreçlerinin genişletilmesi önerilmiştir. Ayrıca mevcut yasal çerçevede güvenlik yardımının esnek bir şekilde uygulanmasını zorlaştırdığı Kongre tarafından getirilen kısıtlamaların fonların yeniden tahsis edilmesini güçleştirdiği ve güvenlik yardımının kriz durumlarında etkin bir şekilde kullanılmasını engellediği İsrail ve Mısır için tahsis edilen fonların o dönem diğer ülkeler için yeniden yönlendirilmesini engellediği örnek verilmiştir. Bu nedenle, ABD yönetiminin güvenlik yardımı yasalarını reforme etmesi ve yardım süreçlerini daha esnek hale getirmesi gerektiği vurgulanmıştır. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32, 1982)

Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 238 (National Security Decision Directive - NSDD 238)

Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 238 (National Security Decision Directive - NSDD 238) 2 Eylül 1986 tarihinde Ronald Wilson Reagan yönetimince oluşturulmuştur. ABD'nin büyük stratejisini, ulusal güvenlik tehditlerini, askeri öncelikleri ve küresel hedeflerini detaylandırmıştır. ABD'nin temel stratejisi, nükleer savaşı önleme, SSCB veya diğer düşman güçlerin Avrasya kıtasını veya diğer stratejik bölgeleri kontrol altına almasını engelleme ve Batı yanlısı bir dünya ekonomisini sürdürmek olmuştur. Bu strateji, güçlü bir nükleer caydırıcılık, dinamik ittifaklar ve uluslararası etki mücadelesinde başarılı olma kapasitesine dayanarak şekillenmiştir. ABD'nin ulusal güvenliğine yönelik en büyük tehdit, SSCB'nin küresel askeri varlığı ve nükleer kapasitesinin artışı şeklinde tanımlanmıştır. SSCB, ABD'nin nükleer caydırıcılığını aşındırarak, Washington'un uluslararası alandaki hareket serbestisini kısıtlamayı ve kendi jeopolitik avantajlarını pekiştirmeyi hedeflemiştir. SSCB'nin nükleer silah modernizasyonu, konvansiyonel kuvvet büyümesi ve stratejik konumlanması, ABD ve müttefikleri için büyük bir risk oluşturmuştur. ABD, bu tehdide karşı ittifaklarını güçlendirmeyi, Batı Avrupa ve Asya'daki müttefiklerini desteklemeyi ve askeri caydırıcılığı sürdürebilmek için ekonomi ve askeri alanda kapasitelerini artırmayı planlamıştır. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 238, 1986)

Ekonomi güvenliğini nasıl ittifak stratejisinin merkezine yerleştirildiği, NATO'nun sadece askeri değil, aynı zamanda ekonomik dayanıklılığı olan bir blok olarak örgütlenmesi NATO müttefiklerinin savunma harcamalarını artırmaları, yerli sanayi altyapılarını güçlendirmeleri ve ekonomik dayanıklılıklarını artırmaları yönünde açık çağrılar içermiştir. (Kaplan, 1999) SSCB'yi ekonomi açısından yıpratma stratejisinin ardındaki gizli diplomasi, mali planlama ve ekonomik baskı unsurlarını arka planında yürütülen ekonomik istihbarat, yaptırım politikaları, teknoloji ambargoları ve SSCB bloğunun dış ticaret yollarına yönelik kısıtlamalar, Reagan'ın “ekonomi savaşı” stratejisi

sağlanmasını düzenler. SDAF'nin sermaye üst sınırı 10 U.S.C. 114(c) kapsamında belirlenmiştir ve 2023 Mali Yılı Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası (NDAA) ile 3,5 milyar dolar olarak belirlenmiştir. <https://samm.dsca.mil/program/SDAF E.T. 09.02.2025>

olarak belgeye dayandırılmıştır. SSCB ekonomisini içeriden çökertmeye dönük bu stratejisinin jeostratejik silah haline getirildiği ifade edilmiştir. ABD'nin savunma sanayiine yaptığı yatırımların, SSCB'yi mali olarak karşılık veremeyecekleri bir yarığa soktuğu; bu durumun SSCB'nin yapısal kırılganlıklarını derinleştirdiği ifade edilmiştir. (Schweizer, 1994)

ABD'nin büyük stratejisi, askeri, diplomatik, ekonomik, istihbarat ve silah kontrol politikalarını içeren bütüncül bir yaklaşımı benimsemiştir. Bu strateji, ABD'nin ulusal ve uluslararası hedefleri, küresel ekonomik dinamikler ve askeri güç dengeleri dikkate alınarak şekillendirilmiştir. ABD, özellikle SSCB'nin küresel genişleme çabalarını sınırlamak, ekonomik baskılar uygulamak ve silah teknolojisi transferlerini engellemek gibi yöntemlerle SSCB askeri harcamalarını yönlendirmeye çalışmıştır. Aynı zamanda, Batı ülkelerinin ekonomi ve politika alanlarında uyumunu artırarak SSCB karşıtı bir blok oluşturmayı amaçlamıştır. ABD'nin güvenlik politikalarının bir diğer önemli boyutu, düşük seviyeli çatışmalara ve bölgesel istikrarsızlıklara karşı hazırlık seviyesini hazır tutmak olmuştur. ABD, askeri eğitim, ekonomik yardım ve istihbarat desteği sağlayarak, müttefik ülkeleri doğrudan askeri desteğe gerek kalmadan desteklemeyi hedeflemiştir. Bu kapsamda, ABD'nin güvenlik yardımı programları, müttefik ülkelerin savunma kapasitelerini artırarak, ABD'nin doğrudan çatışmalara müdahil olma gerekliliğini azaltmıştır. Ancak, SSCB'nin Küba, Libya ve diğer müttefikleri aracılığıyla gerçekleştirdiği bölgesel müdahaleler, ABD'nin bu stratejisini zorlaştırmıştır. Askeri caydırıcılık ve kriz yönetimi açısından ABD, küresel askeri konuşlanmasını ve stratejik caydırıcılığını sürdürebilmek için mobilizasyon kabiliyetini ve savunma üretim kapasitesini artırmaya odaklanmıştır. Özellikle Avrupa ve Asya'da konuşlandırılmış ABD silahlı kuvvetleri, SSCB'nin herhangi bir saldırısını caydırmak ve gerekirse hızla karşılık vermek amacıyla güçlendirmiştir. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 238, 1986)

ABD'nin NATO ile olan ittifakı, Avrupa'nın savunulmasında kritik bir öneme sahip olmuştur. Bu bağlamda, ABD ve NATO müttefikleri, SSCB saldırılarına karşı birlikte hareket etmek ve savaş durumunda hızlı bir şekilde kuvvetleri seferber etmek için ortak planlamalar yapmıştır. ABD'nin nükleer caydırıcılık politikası, stratejik üçlü grup (kuvvet) (*Triad*) yapısına dayanmıştır. Kara konuşlu kıtalararası balistik füzeler (*Intercontinental Ballistic Missile - ICBM*), denizaltıdan fırlatılan balistik füzeler (*Submarine-launched Ballistic Missile- SLBM*) ve stratejik bombardıman uçaklarından oluşan bu yapı SSCB'ye karşı esnek bir caydırıcılık stratejisi sunmuştur. ABD'nin Stratejik Savunma Girişimi (*The Strategic Defense Initiative-SDI*) programı, balistik füze savunma sistemlerinin geliştirilmesi yoluyla caydırıcılığı güçlendirmeyi amaçlamıştır. Bu girişim, SSCB'nin saldırı kabiliyetini sınırlamayı ve ABD'nin savunma pozisyonunu güçlendirmeyi hedeflemiştir. ABD'nin konvansiyonel askeri gücü, sadece büyük savaşlara değil, aynı zamanda bölgesel çatışmalara da hazırlıklı tutulmuştur. ABD'nin askeri stratejisi, yüksek yoğunluklu savaşlar, düşük yoğunluklu çatışmalar ve özel harekât operasyonlarını kapsayan esnek bir güç yapısına dayandırılmıştır. Bu bağlamda özel operasyon kuvvetleri, terörle mücadele ve düşük yoğunluklu savaş senaryolarında kritik bir rol üstlenmiştir. ABD'nin bu tür operasyonel kapasitesini artırması, gelecekteki tehditlere karşı daha hızlı ve etkili yanıt verebilmesini sağlama maksadı taşımıştır. ABD'nin küresel stratejisi, farklı bölgelere yönelik spesifik hedefler içermiştir. Batı

Avrupa ve NATO müttefikleri, SSCB'ye karşı en önemli caydırıcı güçlerden biri olarak addedilmiştir. ABD, NATO müttefiklerinin askeri kapasitesini artırmak, modernizasyonlarını desteklemek ve Avrupa'da SSCB'ye karşı ileri konuşlanma stratejisini sürdürmek istemiştir. Asya'da ise Japonya ve Güney Kore gibi müttefikleriyle yakın iş birliği yapmış, bu durum Çin ve SSCB'ye karşı dengeleyici bir rol oynamıştır. Orta Doğu'da ABD'nin önceliği, petrol kaynaklarına erişimi güvence altına almak ve bölgesel istikrarsızlıkları engelleme halinde şekillenirken Afrika'da ise, SSCB destekli grupların bölgesel etkisini sınırlamayı ve ekonomik kalkınmayı teşvik etmeyi amaçlamıştır. ABD'nin ulusal güvenlik stratejisi, askeri caydırıcılığı ekonomik, diplomatik ve istihbarat faaliyetleriyle desteklemiştir. ABD, SSCB'nin ekonomik kaynaklarını tüketmek ve askeri harcamalarını artırmaya zorlamak için Batı ekonomik sistemini ve uluslararası finansal araçları kullanmayı planlamıştır. Aynı zamanda, SSCB'nin askeri teknolojilere erişimini sınırlamak için ticari kısıtlamalar ve ihracat kontrolleri uygulamıştır. Ayrıca 1986'da yayımlanan NSDD-238, terörizmi ulusal güvenlik tehdidi olarak tanımlayan ilk strateji belgesi olmuştur. (Reagan, Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 238, 1986)

ABD Ulusal Güvenlik Stratejisi (National Security Strategy of the United States-NSS)

Ulusal Güvenlik Stratejisi (*Natiaonal Security Strategy-NSS*), 1986 tarihli Goldwater-Nichols Yasası'nın 603. Bölümü uyarınca Başkan tarafından Kongre'ye sunulan ve yürütme organının ulusal güvenlik vizyonunu ilettiği, ABD'nin güvenlik hedeflerine ulaşmak için güç unsurlarının nasıl kullanılacağını tartışan, savunma kabiliyetleri ile uluslararası çıkar, taahhüt, hedef ve politikaları kapsayan kapsamlı bir rapordur. Bu rapor yasaya göre (50 U.S.C. §3043) ABD Yasası'nın 50. Başlığı altında yer alan ve savaş ile ulusal savunmaya ilişkin düzenlemeleri içeren bölümde, ulusal güvenlik başlığı altında 3043 numaralı maddede düzenlenmiştir. Buna göre her yıl Başkan tarafından Kongre'ye sunulması gereken Ulusal Güvenlik Stratejisi Belgesine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Başkan, her mali yıl için hazırlanan bütçe ile eşzamanlı olarak Kongre'ye ABD'nin ulusal güvenlik stratejisine ilişkin kapsamlı bir rapor sunmakla yükümlüdür. Yeni bir Başkan göreve başladığında, en geç 150 gün içinde bu raporun ayrıca sunulması gerekmektedir. Bu bağlamda Reagan'ın 1987'de yayımladığı ilk kamuya açık ulusal güvenlik stratejisi büyük ölçüde mevcut stratejik yaklaşımları belgelemekle sınırlı kalmış ancak "terörün devlet sponsorları" kavramını içeren de ilk strateji belgesi olmuştur. 1988'de yayımlanan ikinci strateji belgesi, ekonomi alanında devlet araçlarını vurgulayarak bütçe ve ticaret açıkları gibi konulara odaklanmış ve ABD'nin bölgesel stratejilerini ayrı başlıklar altında sunan ilk belge olmuştur. Böylece Reagan dönemi, büyük güç rekabeti ve ekonomik rekabetin ulusal güvenlik stratejisindeki yerini pekiştirmiş, terörizm ve devlet destekli tehditlere yönelik politikaların şekillenmesinde öncü bir rol oynamıştır. (Chin, Skinner, & Yoo, 2023).

NSS Belgeleri askeri, ekonomik ve siyasi olmak üzere üç temel unsuru barındırmaktadır. Soğuk savaş döneminde SSCB başat tehdit olarak algılanmış bu nedenle ilk unsur SSCB'nin ekonomi gücünü, askeri gücün artırılmasında kullanmaması senaryosu üzerinden inşa edilmiştir. Diğer unsur ABD öncülüğünde uluslararası parasal sistem, bölgesel ve küresel liberal ticaret ki özellikle Batı Avrupa ve Japonya merkezdedir ve son unsur üçüncü dünya ülkelerine yönelik demokratik yaklaşım şeklinde karşımıza çıkmıştır. ABD kıtasında SSCB'nin etki alanının genişlemesi, enerji hakimiyeti üzerinden ABD-

SSCB çatışma riski ve nükleer caydırıcılık, muhtemel politikaları etkileyen temel unsurlar olmuştur. Bunun yanında küresel ekonomide karşılıklı bağımlılık ABD açısından olumlu neticeler göstermekle birlikte politika arayışlarını da hızlandırmıştır. Küresel tedarik zincirinde yaşanabilecek kırılmalar, üçüncü dünya şeklinde tanımlanan bölgenin artan borç yükü, uluslararası uyuşturucu trafiği ve artan korumacı politikalar ABD çıkarlarını etkileyecek unsurlar arasında sayılmıştır. Uygulanan politikanın temelinde ise ticaret ve yatırımlar ile para birimlerinde istikrar yanında farklı durumların yönetimi ve çözümü için geniş kabul görmüş ve saygı duyulan kurallar ile iyi işleyen bir küresel ekonominin teşvik edilmesi özellikle üzerinde durulması gereken bir politika şeklinde sunulmuştur. Bu açıdan hedef üçüncü dünya ülkeleri olmakla birlikte kullanılan araç ticaret ve yatırım politikalarının teşvik edilmesi amaç ise ekonomik kalkınmasını sağlamış, özgür, insani sosyal ve politik düzenlerin inşasının sağlanmasıdır. Bu sayede müttefik ilişkilerinin geliştirilmesi de amaçlanmış, bu ilişkilerin gerçekleşmesi ve gelişmesinde ise uluslararası kurumların daha etkili hale gelmesi planlanmıştır. (Reagan, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi, 1987)

Bu dönemde SSCB ulusal güç unsurlarını dış politika aracı olarak daha sofistike bir biçimde kullanmaya başlamıştır. Batı ile ticaret, askeri teknolojinin yasal veya yasal olmayan yollarla edinilmesi, savunma sanayiinde üretim sürelerini kısaltacak teknolojik altyapının kurulması ve özellikle enerji arz üstünlüğünü karşılıklı bağımlılığı artıracak uzun vadeli ekonomik anlaşmalar ile sağlamıştır. ABD ise demokrasi yoluyla ekonomik kalkınma yardımlarının devam ettirilmesi şeklinde bir dış politika benimsemiştir. Adalet, ekonomik ilerlemenin itki gücünü oluşturmuş ancak caydırıcı gücün askeri güç olduğu ve bunun da temelinde güçlü ekonominin varlığı kabul edilmiştir. Uluslararası alanda ise ekonomik yardım programlarının sağlanan güçteki önemli katkısı vurgulanmıştır. Ticaret politikası ile desteklenen ekonomik yardımlar yanında ortaya çıkacak normatif düzenlemelerin ABD ekonomisinin gücüne katkı sağlayacak bir biçimde ilerlemesinin sağlanmasına yönelik adımlar atılmıştır. Askeri güç ile ekonomik canlılık eş enstrümanlar şeklinde tanımlanmıştır. ABD güvenliğinin sağlanması için rakip askeri gücün sınırlandırılması maksadıyla ekonominin tedbir olarak kullanılabileceği ifade edilmiştir. Özel sektör yatırımlarının desteklenmesi, uluslararası organizasyonların etkin kullanılması, ABD'nin endüstri gelişiminin askeri gücün gelişmesine olan katkısı, sosyalizmin etkisiz merkeziliğine karşı ABD'nin ekonomi politikası övülmüştür. (Reagan, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi, 1987)

Soğuk savaş öncesi son belge 1988 yılında hazırlanmıştır. Bu belgede düşük yoğunluklu çatışma kavramı zikredilerek bu hususa dikkat çekilmiştir. Ulusal güç unsurları politik, ekonomik ve askeri şekilde üç ana eksenle tanımlanmıştır. Ulusal güvenlik stratejisi de bu temel üç eksenin koordineli bir biçimde kullanılmasına odaklanmıştır. İktidarların ekonomik kaderi, bireylerin kendi ekonomik kaderlerini kendilerinin tayin ettiği bir sistem kurgusu üzerine inşa edilmiştir. Ekonomi, ulusal çıkarları korumayı destekleyen barış, güvenlik ve özgürlük hedeflerini teşvik eden bir unsur olarak nitelenmiştir. Ekonomik tehditler analiz edilerek strateji belirlenmiş açık ve genişleyen bir dünya ekonomisi ve ticaret sisteminin verdiği güçlü destek ABD'nin temel ulusal çıkarını yansıtmıştır. Artan küresel refah ABD'nin refah artışı olarak görülmüştür. Artan karşılıklı bağımlılık dolayısıyla açık ve genişleyen dünya ekonomisi ulusal çıkarların temelini oluşturmuştur. Ülkeler arasında serbest ve adil ticarete olan bağımlılık artarken dost ve

müttefik ülkeler ile ABD ulusal çıkarlarını koruma noktasında ekonomik güç yumuşak güç unsuru olarak yansıtılmıştır. (Reagan, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi, 1988)

Geleneksel olarak ulusal güvenlik, büyük ölçüde askeri tehditlere karşı askeri savunma açısından düşünülen ve ülkeyi dış saldırılara karşı koruma kapasitesi olarak görülmüştür. Ancak bunun çok dar bir anlayış olduğu, bir ülkenin güvenliğinin askeri güçlerin temini ve uygulanmasından çok daha fazlasını içerdiği ifade edilmiştir. ABD açısından bir “değer” eğer güvenliği sağlanacak ve ulusal güvenlik stratejisinin temelini oluşturacaksa, bu “değerin” daha somut ulusal çıkar ve hedeflere dönüştürülmesi gerekmektedir. Ulusal güvenlik ile ekonomik gücün ayrılmaz bütünlüğü kabulüyle ancak küresel ekonomideki artan karşılıklı bağımlılık, tedarik hatlarının kırılganlığı, korumacı politikalar ile gelişmekte olan ülkelerin borç yükündeki artış tehdit olarak algılanmıştır. Tehditlerle baş edebilmek için ise ticaret ve yatırımlarda bozulmanın minimize edilmesi, istikrarlı para birimleri, farklılıkların yönetimi için ise geniş çapta kabul görmüş ve saygı duyulan kurallara sahip iyi işleyen bir uluslararası ekonomik sistemi teşvik edilmeye çalışılmıştır. SSCB ve içindeki devletlerin liberalleşmesini sağlamak, üçüncü dünya ülkelerinde ise yardım, ticaret ve yatırım kanalları ile ekonomik gelişmeyi sağlayarak özgür ve insani sosyal ve politik düzenlerin büyümesini teşvik edilmesi benimsen temel strateji olmuştur. En büyük risk ani ve beklenmedik şoklarla ABD’nin komşuları, dost ve müttefiklerin toplumlarında ağır ve istikrarsızlaştırıcı sonuçlar doğurması şeklinde tasvir edilmiştir. Bu dönemde Doğu Asya ve özellikle Çin’in ABD’nin soğuk savaş sonrası on yıllık periyotta ekonomi gücünü düzenlemede başat rol üstleneceği ifade edilmiştir. Bu geçiş döneminde 1980’ler boyunca SSCB’nin GSMH’nin %15-17’sine tekabül eden askeri harcamalar damgasını vurmuştur. Bu geçiş döneminde ekonomik gelişme ve teknolojik yayılma ile birçok ülkede silah sitemlerine yönelik ihracat ile kapasitenin artması ABD veya SSCB haricinde devletlerin de büyük savaş yürütme kapasitelerini artırmıştır. Küçük çaplı çatışmalardan mustarip olan uluslararası ortamın artık kimyasal, nükleer veya uzay silahlarını içeren orta ve yüksek yoğunluklu savaşlara gebe olduğu dile getirilmiştir. (Reagan, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi, 1988)

ABD’nin ekonomi gücünü ulusal güç unsuru olarak tanımladığını daha önce bahsetmiştik. Belgede ABD’nin konuya yaklaşımı iç ekonomi ve dış ekonomi ayrımı şeklinde karşımıza çıkmıştır. İçerde liberal politikalar, serbest özel girişimin desteklenmesi temelinde bir politika benimsenmiş özellikle barış zamanında yeterli kapasite kurulumu, kriz ve savaş dönemlerinde savunma maksatlı genişletilmiş üretim kapasitesi, kritik ürün tedariki, kalifiye personel istihdamı ile işgücü piyasasında liderlik, enerji, ulaşım, finans piyasalarında istikrar bu dönem ekonomi güvenliğinin sağlanmasına yönelik benimsenen stratejilere dair ipuçlarını ortaya koymuştur. Kontrollü hükümet harcamalarıyla enflasyonun düşük tutulması sayesinde federal devletin bütçe açığı azaltılırken özel tasarrufun desteklenmesi ile yabancı sermaye girişlerine bağımlılık azaltılarak büyümeyi desteklemeye devam eden ekonomi politikaları uygulanması gerekliliği vurgulanmıştır. Ekonomide “*kendine yeterlik*” prensip olmakla birlikte karşılıklı bağımlılığın da farkında olan ABD bir yandan diğer ülkelere dış yardımlar, yeniden inşa faaliyeti, iş birlikleri sunarken hedef ülkeler dışa dönük Amerikan teknolojisi, sermayesi ve malları sayesinde kendi ülkelerinin ekonomilerini

geliştirmelerini sağlamıştır. (Reagan, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi, 1988)

Uluslararası örgütlere ve özellikle GATT gibi uluslararası yapılara dikkat çekilmiştir. Liberal ekonomi vurgusu her alanda hat safhadadır öyle ki açık ticaret ve iş birliğinin ittifakların sağlamlaşmasına yardımcı olacağı ve bunun da SSCB karşıtı bloku savunma çabalarını destekleyeceği ifade edilmiştir. Aksi durumda özellikle korumacı ticaret mevzuatının ekonominin sağlığını, müttefiklerle ekonomik ve siyasi ilişkilerin gelişmesini engelleyeceği ayrıca kolektif ekonomik ve askeri güç için büyük bir tehdit olacağı vurgulanmıştır. Hem ulusal hem de uluslararası güvenliğin sağlanması maksadıyla ekonomik ilişkilerin kısıtlanması, hedef ülkenin davranışının kabul edilemez olduğuna ikna etmeye çalışma şeklinde bir yöntem olarak deklare edilmiştir. Bununla birlikte, ekonomide uygulanan yaptırımların asla dikkatlice düşünülmeden uygulanmaması çünkü bu durumda kaçınılmaz bir biçimde yabancı müşteriler kadar Amerikan iş dünyasına da maliyetler getireceği bu nedenle dengeli bir şekilde kullanılması ve yalnızca ihtiyaçları ve etkililikleri açıkça gösterilebildiğinde devam edilmesi tavsiye edilmiştir. İnşa edilen yapıya ittifak ülkelerinin yapısal uyum kolaylığının genişletilmesi için IMF kredileri de kullanılmaya başlanmıştır. Ülkenin niceliksel askeri yapısından ziyade niteliksel askeri yapısına vurgu yapılarak bu açıdan kritik endüstrilerin önemi vurgulanmıştır. (Reagan, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi, 1988)

Güney Afrika düşük yoğunluklu çatışmalara yönelik ekonomi temelinde küresel güvenliği etkileyebilecek bölgelerin başında ve “maden zengini” şeklinde nitelenen bir bölge olarak tasvir edilmiştir. Bu bölgede vuku bulan kabileler arası etnik çatışmaların yanı sıra isyanlar, ekonomik istikrarsızlık ve “*apartheid*” rejiminin temel hammadde çıkarılması ve bunların Batı ve Japonya'daki endüstrilere ihracatı için potansiyel tehditler oluşturduğu vurgulanmıştır. Bölgeye özgü çatışmaların SSCB ve onun vekillerinin³ faaliyetleriyle daha da kötüleştiği tespiti yer almıştır. Demokrasiye yönelik küresel çapta SSCB'nin, Küba ve Nikaragua'nın El Salvador'daki ve Latin Amerika'nın başka yerlerindeki isyanlarla ilişkisi, halihazırda bu ülkelerde baş edilemeyen kronik yoksulluk, ekonomik az gelişmişlik ve narkotik kartellerin artan etkisiyle mücadele eden bölgede yeni doğmakta olan demokrasileri tehdit ettiği ifade edilmiştir. ABD'nin bazı müttefiklerinin hareket özgürlüğünün Libya'nın küresel enerji arzında petrol kaynaklı gücünün ekonomik bağlar nedeniyle sınırlanabildiği tespiti yer almıştır. Bölgesel çatışmanın altında yatan nedenleri iyileştirmeye, ekonomik kalkınmayı ve demokratik siyasi kurumların büyümesini teşvik etmeye bağlamıştır. Siyasi baskı ve ekonomik yoksunluktan kurtulmayı vaat eden bir siyasi ve ekonomik kalkınma modelinin temsilcisi olarak ABD kendi güvenliğinin sağlanması koşuluyla makul bir istikrar ile açık ticaret ve iletişim ortamını korunmasına atıf yapmıştır. Bu sayede üçüncü dünya şeklinde tasvir edilen bölgelerin ABD lehine çalışacağı umulmuştur. Tüm stratejilerin yürütülebilmesi için dengeli askeri ve ekonomik yardımların uzun vadeli planları destekleyen temel unsur olduğu zikredilmiştir. Özellikle ABD çıkarlarını olumsuz etkileyecek büyüme potansiyeli olan düşük yoğunluklu çatışmaları ve gerilimleri çözme kabiliyetinin ABD çıkarlarını doğrudan, maliyetli ve acı verici araçlarla savunmak zorunda kalmadan önleyici bir araç

³ Makalede “Vekilleri” kavramı şeklinde kullanılan “surrogates” ifadesiyle orijinal metinde yer almaktadır.

Şekil 3: 1988 UGB Eki ABD Strateji Haritası (Reagan, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi, 1988)

Sonuç

ABD'nin ulusal güvenlik stratejileri, Soğuk Savaş döneminden itibaren ekonomi güvenliğini temel bir unsur olarak ele almış ve küresel güç mücadelesinde ekonomik araçları etkin bir şekilde kullanmayı hedeflemiştir. George Kennan'ın telgrafı, SSCB'nin ideolojik ve stratejik hedeflerini analiz eden ve ABD'nin buna karşı nasıl bir politika geliştirmesi gerektiğini belirleyen kritik bir belge olmuştur. Ardından NSC-68(1950) gibi belgelerle temelleri atılan stratejiler, ABD'nin SSCB'ye karşı ekonomik baskı uygulayarak onun küresel etkisini sınırlandırılmasını amaçlamıştır. SSCB, kapitalist dünyadaki ekonomik çelişkileri kendi lehine kullanmaya çalışırken ABD ise küresel ekonomik sistemin istikrarını sağlamak ve serbest piyasa ekonomisinin yaygınlaştırılmasını desteklemek suretiyle ekonomi güvenliği politikalarını hayata geçirmiştir.

NSC-68(1950), ABD'nin ekonomi güvenliğini ulusal güvenliğin ayrılmaz bir parçası olarak konumlandırmış, ekonomik gücün yalnızca refah sağlamak için değil, aynı zamanda askeri caydırıcılığı desteklemek ve uluslararası ittifakları güçlendirmek için kritik bir araç olduğunu vurgulamıştır. NSC-162(1953) ise ABD'nin ulusal güvenliğinin SSCB'nin ekonomik, askeri ve ideolojik yayılmasını engelleyecek politikalarla desteklenmesi gerektiğini ortaya koyarak, ABD ekonomisinin güçlendirilmesinin stratejik bir zorunluluk olduğunu ifade etmiştir. Reagan döneminde ekonomi güvenliği stratejisi daha da sertleşmiş, NSDD-32(1982) ve NSDD-238(1986) gibi belgelerle SSCB ekonomisini baskı altına almak için ticaret kısıtlamaları, teknoloji transferlerinin engellenmesi ve ekonomik yaptırımlar gibi politikalar devreye sokulmuştur. Bu süreçte, küresel ekonomik düzenin ABD'nin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmesi ve Batı ekonomilerinin dayanıklılığının artırılması, ABD ulusal güvenlik stratejilerinin temel hedeflerinden biri haline gelmiştir.

ABD'nin ekonomi güvenliği anlayışı, yalnızca SSCB'yi zayıflatmaya yönelik değil, aynı zamanda küresel ekonomik liderliğini pekiştirmeye odaklanan uzun vadeli bir stratejiye dayanmıştır. Uluslararası ekonomik sistemin istikrarı, ABD'nin ekonomik gücünün korunması ve müttefiklerinin ekonomik bağımsızlıklarının desteklenmesi, ulusal güvenliğin temel unsurları arasında görülmüştür. Küresel ticaretin serbestleştirilmesi, uluslararası finansal sistemin denetlenmesi ve ekonomik yardımlar yoluyla gelişmekte olan ülkelerin yönlendirilmesi gibi politikalar, ABD'nin ekonomi güvenliği stratejileriyle doğrudan ilişkilendirilmiştir. Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte, ekonomi güvenliği anlayışı değişen küresel dinamiklere uyum sağlamış, uluslararası ticaret, enerji güvenliği, finansal istikrar ve teknoloji politikaları gibi alanlarda yeni stratejiler geliştirilmiştir.

Kaynaklar

Aaron, F. (2000). In the Shadow of the Garrison State: America's Anti-Statism and Its Cold War Grand Strategy. Princeton University Press. doi:<https://doi.org/10.2307/j.ctt7ssq0>

Bauer, P. (2025, Mayıs 06). Britannica. Britannica Web Sitesi: <https://www.britannica.com/topic/New-Look-United-States-history> adresinden alındı

Bowie, R., & Immerman, R. (1998). 'Introduction', *Waging Peace: How Eisenhower Shaped an Enduring Cold War Strategy*. New York: Oxford Academic. doi:<https://doi.org/10.1093/oso/9780195062649.003.0001>

Brands, W. H. (1997). *The Wages of Globalism: Lyndon Johnson and the Limits of American Power*. Oxford: Oxford University Press.

Britannica. (tarih yok). Flexible Response. <https://www.britannica.com/topic/Flexible-Response> adresinden alındı

Cable, V. (1995). What is International Economic Security? *International Affairs*, 71(2), s. 305-324.

Carter Jr., J. E. (1977, Ağustos 24). 24 Ağustos 1977 tarihli Başkanlık Direktifi/Ulusal Güvenlik Konseyi (Presidential Directive/National Security Council -PD/NSC-18) . CIA Web Sitesi: <https://www.cia.gov/readingroom/document/cia-rdp97m00248r000400660001-4> adresinden alındı

Carter Jr., J. E. (1981, Ocak 15). 15 Ocak 1981 tarihli PD/NSC-62 sayılı Başkanlık Direktifi. CIA Web Sitesi: <https://www.cia.gov/readingroom/document/cia-rdp83m00914r002400110026-0> adresinden alındı

Chin, J., Skinner, K., & Yoo, C. (2023, Eylül 1). Understanding National Security Strategies Through Time. *Texas National Security Review*, 6(4), s. 103-124. doi:<http://dx.doi.org/10.26153/tsw/48842>

Condray, P. (1999). *The New Look of 1952–53*. Alabama: Air University Press. <http://www.jstor.com/stable/resrep13803.9> adresinden alındı

Dockrill, S. (1996). *Eisenhower's New-Look National Security Policy, 1953–61*. London: Palgrave Macmillan.

Document 163. (1953, Ekim 30). *Office of the Historian*. Office of the Historian Web Sitesi: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1950-55Intel/d163> adresinden alındı

Eisenhower, D. D. (1953, Ekim 30). *Amerika Birleşik Devletleri'nin Dış İlişkileri, 1952–1954, Ulusal Güvenlik İşleri, Cilt II, Bölüm 1*. Office of the Historian: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1952-54v02p1/d101> adresinden alındı

Gaddis, J. L. (2005). *Strategies of Containment: A Critical Appraisal of Postwar American National Security Policy*. New York: Oxford Academic.

Güdül, S. (2021). Amerika Birleşik Devletleri'nin NSC-68 Çerçevesinde Uyguladığı Soğuk Savaş Stratejisi ve Türkiye'ye Yansımaları. *Akademik Bakış*, 15(29), s. 291-310.

Hanhimäki, J. (2004). *The Flawed Architect: Henry Kissinger and American Foreign Policy*. Oxford: Oxford University Press. doi:<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195172218.001.0001>

Hogan, M. (1987). *The Marshall Plan: America, Britain, and the Reconstruction of Western Europe, 1947–1952*. Cambridge: Cambridge University Press. doi:<https://doi.org/10.1017/CBO9780511583728>

Ianıoglu, A., & Polajeva, T. (2016). Origin and Definition of the Category of Economic Security of Enterprise. *International Scientific Conference Business and Management*, s. 5.

Ions, E. (1983). Power and principle: memoirs of the National Security Adviser, 1977–81. *International Affairs*, 59(4), s. 783-784. doi:<https://doi.org/10.2307/2619563>

Kaplan, L. (1999). *The long entanglement : NATO's first fifty years*. Westport: Praeger.

Karabulut, B., & Oğuz, Ş. (2022, Aralık 29). Ekonomi Güvenliği ve Ticaret Savaşları Bağlamında ABD-Çin Rekabetinin Analizi. *Uluslararası Kriz Ve Siyaset Araştırmaları Dergisi*, s. 323-357.

Kennan, G. (1946, Şubat 22). NSA. NSA Web Sitesi: <https://nsarchive2.gwu.edu/coldwar/documents/episode-1/kennan.htm> adresinden alındı

Leighton, R. (2001). *Strategy, Money, and the New Look, 1953–1956*. Washington: Historical Office.

May, E. R. (1993). *American Cold War Strategy NSC 68*. New York: Bedford Books of St. Martin's Press.

Mayers, D. (1990). *George Kennan And The Dilemmas Of US Foreign Policy*. New York: Oxford University Press. doi:<https://doi.org/10.1093/oso/9780195063189.001.0001>

Miscamble, W. D. (1992). *George F. Kennan and the Making of American Foreign Policy, 1947-1950*. Princeton: Princeton University Press.

Nitze, P. (1950, Nisan 14). *Atomic Heritage Foundation*. Atomic Heritage Foundation Web Sitesi: <https://ahf.nuclearmuseum.org/ahf/key-documents/national-security-council-paper-68-nsc-68/> adresinden alındı

- Reagan, R. (1982, Mayıs 20). *Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 32*. National Security Archive: <https://nsarchive.gwu.edu/media/20310/ocr> adresinden alındı
- Reagan, R. (1986, Eylül 2). *Ulusal Güvenlik Kararı Direktifi 238*. National Security Archive Web Sitesi: <https://nsarchive.gwu.edu/document/20312-national-security-archive-doc-27-national> adresinden alındı
- Reagan, R. (1987). *Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi*. Washington: Beyaz Saray.
- Reagan, R. (1988). *Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Stratejisi*. Washington: Beyaz Saray.
- Rüma, Ş. İ. (2019, Eylül). Ekonomik Güvenlik: Gündelik Sabit Tehdit. *Güvenlik Yazıları Serisi*(6). 12 10, 2020 tarihinde https://trguvenlikportali.com/wp-content/uploads/2019/10/EkonomikGuvencilik_InanRuma_v.1.pdf adresinden alındı
- Schweizer, P. (1994). *Victory: The Reagan Administration's Secret Strategy that Hastened the Collapse of the Soviet Union*. New York: Atlantic Monthly Press.
- Truman, H. (1950, Nisan 14). *The Office of the Historian*. The Office of the Historian Web Sitesi: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1950v01/d85> adresinden alındı

Structured Abstract

Economic security has been shaped as an inseparable part of national security strategies, and has been one of the fundamental dynamics of the global struggle between the US and the Soviet Union, especially during the Cold War. US national security documents show that economic power was used together with military and diplomatic elements, and that economic tools were evaluated as a strategic lever to ensure national and international security. While George Kennan's "Long Telegram" states that the Soviet Union's economic security strategy was to strengthen its own system by using the contradictions in the capitalist world, the US's response was to increase its economic resilience by supporting the free market economy.

The US economic security strategy was clarified with National Security Council Document 68 (NSC-68), and policies aimed at ensuring the stability of the global economic system came to the fore. The US positioned the free market economy as an element of power in order to demonstrate the failure of the Soviet Union's economic model and to control the global economic order. This strategy envisaged using economic and commercial tools together with military power against Soviet expansion. With NSC-162, the economic security strategy was expanded, and the US maintaining its leadership in the international economic system became the fundamental element of national security. In particular, an economic bloc centered on Western Europe and Japan was created to limit Soviet influence, and energy supply security and access to strategic raw materials became an important component of the US's economic security policies.

With the Reagan era, economic security became the center of national security policies, and tools such as sanctions, trade restrictions and restrictions on technology transfers aimed at weakening the Soviet Union economically were put into effect. National Security Decision Directives 32 and 238 adopted a more aggressive strategy aimed at limiting the Soviet Union's economic and military capacity, and the Soviets' field of action was narrowed with economic pressures and global cooperation mechanisms. During this process, the US based global economic functioning on free market principles in order to weaken the Soviet economy, and established effective control mechanisms over trade and financial systems.

National security documents shaped the US's understanding of economic security within the framework of the integration of military, diplomatic and economic elements. The NSC-68 document viewed the economic power of the United States as the basis of military deterrence and advocated the effective use of international trade and financial systems to limit the influence of the Soviet Union on the global economic system. NSC-162 adopted a more comprehensive approach to reducing the international influence of the Soviet Union, developing various policies to ensure the sustainability of the US economic capacity and prevent Soviet expansion.

In the 1980s, the US economic security strategy was implemented more systematically, and policies such as economic sanctions and restrictions on technology transfers were put into effect with the aim of suppressing the Soviet economy with NSDD-32. At the same time, shaping the global economic order in line with the interests of the United States and increasing the resilience of Western economies became one of the cornerstones of national security strategies.

Economic security strategies did not only aim to weaken the Soviet Union, but were also shaped within the framework of a long-term policy aimed at consolidating the US's global economic leadership. The stability of the international economic system, the preservation of the economic power of the USA and the support of the economic independence of allied countries have been considered as an inseparable element of national security. Policies such as the liberalization of global trade, the management of the international financial system under the leadership of the USA and the guidance of developing countries through economic aid have been directly associated with economic security strategies.

The national security strategy documents published in 1987 and 1988 clearly demonstrated that economic security is integrated with national security policies, and the aim was to protect the free market economy and keep the global economic system stable. The USA aimed to weaken the economic power of the USSR through foreign trade and energy resources, and tried to ensure that the Soviet economy became unsustainable by increasing its military expenditures. At the same time, policies encouraging economic development were implemented in Third World countries, and economic aid, trade agreements and investment programs were implemented to limit the influence of the Soviets in these regions.

In terms of economic security, the USA harmonized its economic and military policies in order to ensure the sustainability of the global economic order. It has become. International trade and financial regulations, securing energy resources and protecting the economic interests of the USA have been among the basic components of national security policies. The USA's policies aimed at strengthening its leadership in the international economic system have been shaped by the liberalization of global trade and the management of the financial system in line with the interests of the USA. In this process, economic security strategies have been considered as a critical tool not only for ensuring economic prosperity but also for strengthening national security.

As a result, the USA's national security documents have created a comprehensive framework for ensuring the stability of the global economic order and strengthening the leadership of the USA by considering economic security together with military and diplomatic strategies. During the Cold War, the USA pursued a multidimensional economic security policy in order to limit the economic power of the Soviet Union and increase its own economic capacity, and developed various mechanisms to ensure the stability of the global economic order. The decisive role of economic power in national security strategies has reinforced the permanence of the concept of economic security as a central element in international relations.